

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Papenov plat zvona

Našemu listu so svoje dni nekateri malo zamerili, ker se v ocenjevanju dogodkov v Nemčiji ni pustil zapeljati, da bi bil hvalil povodenj, ker tu pa tam odloži tudi rodovitnih gnojil. Danes, po poldrugem letu rjavega režima v Nemčiji, imamo zadoščene, da smo prav videli in prav povedali. Ništa pretekla še dva meseca, odkar je nemški državni podkancler sam opisoval delo narodnega socializma v Nemčiji, ko je v pogumnem govoru v Marburgu razgalil zablode režima, ki ga je na vodilnem mestu sam pomagal uvajati, ter pozval odgovorne ljudi, naj zaustavijo plaz, preden zavije v prepade, iz katerih ni več nobene rešitve.

Več vprašanj se nam vsiljuje, ko prebiramo njegov govor. Zakaj je von Papen stopil pred javnost s takšno uničujočo kritiko pokreta, ki mu je pomagal do oblasti in za katerega je žrtvoval ali zatajil svojo lastno stran-ko in svojega lastnega šefa? Kdo stoji za Papenom, da si je upal tako pogumno govoriti v Nemčiji, kjer je svobodna beseda prokleta? Katere so tiste zablode in tiste nevarnosti, ki se jim je treba ogniti?

Ko je l. 1932 von Papen, kot besednik »Herrenklub« v Berlinu, torej v imenu vse težke industrije in visokega denarstva ter veleposrednikov navalil na dr. Brüningovo vlado in jo strmoglavil, vse voditelje nemškega gospodarstva pa pripeljal v Hitlerjev tabor, smo se spraševali, zakaj. Kakšna so morala biti mamila, ki so njega in njegove Hitlerju približala. Vzrokov je bilo več in so vsaj takrat bili navidezno udarni. Na poraženi Nemčiji so ležala težka reparacijska bremena, ki so dušila razmah gospodarstva in črpala nemško bogastvo čez meje. Hitler je obljubljal, da bo z močno in ponosno državo napravil temu konec. Židje so imeli v nemškem gospodarstvu veliko besedo in so držali k tlom domače gospodarje, trgovce, industrijce in denarnike. Hitler je obetal, da bo razgnal žide in njihovo konkurenco izključil iz nemškega narodnega gospodarstva. Starim generalom je bilo dolgčas v Nemčiji, ki je bila pod vojaškim nadzorstvom inozemstva. Hitler je bil glasnik enakopravnosti in njegove v stotisočih korakajoče čete napadalnih oddelkov so dišale po stari pruski slavi. Dr. Brüning je v pravilnem izvajanju krščanskega socialnega programa začel pripravljati zakonodajo, ki bi bila razstila ogromna veleposredstva v Prusiji in ustvarila malega kmeta — najbolj trdno podlago države na vzhodni meji. To je dalo bližji povod, da je šel von Papen v imenu velike industrije, velikega denarstva, starega oživljajočega militarizma in pruskih bojarjev skrivaj v Hitlerjev tabor, kjer je zabarantal svojega šefa, da reši veleposrednike »pred marksizmom centuram« in da odpre nacionalizmu vse odrušujoče zatvornice, da pomete z vsemi težavami, s katerimi se mora boriti nemški kapitalist in nemški militarist. Zarota je uspela, dr. Brüning je izgubil v zatišje, Hitler pa je šel gladko na oblast, obdan od veselih kapitala in tradicij, ki je od njega pričakovala, da bo v prvi vrsti pomagal njeni kasti. To je prava vsebina rjave revolucije, ko smo jo očistili vseh olepšav in vse sentimentalnosti.

Hitlerjev režim, v katerem so predstavniki »Herrenklub« zasedli najvažnejša mesta, je prvo leto uresničeval »narodni« del narodnega socialističnega programa. Ponos in ugled Nemčije se je dvignil, inozemsko varuštvo je padlo, reparacije so ugasnile, prepoved oboroževanja je dejansko nehala, židje so izgubili iz gospodarskega življenja, veleposredniki uživajo mir na svojih posestvih. Vse to je dosegel nacionalni val, ki so ga od vseh strani podpihovali in z vsemi sredstvi poganjali naprej. Toda nacionalno strast lahko hujša in razpihuje, a samo do gotove meje. Ko je v svoji slepi nerazsodnosti »nacionalni val« dosegel svoj višek, ko je narodni socializem začel proglašati nacionalizem in oboževanje plemena in krvi kot neko nadnaravno dobro, je bila ta meja dosežena, in kar je ostalo razumnega, mu čez to mejo ni moglo več slediti.

Toda treba je bilo vzdržati revolucionarni polet pokreta in ker v narodnem socializmu narodnost — vsa spačena in neresnična — ni vlekla več, je prišel na vrsto drugi del narodnega socializma: namreč socializem. Tako smo imeli priliko opaziti, kako je po zaslugah mlajših pokretnikov hitlerizem začel polagoma prehajati v socializem radikalne vrste, kako so se vedno bolj jasno začeli prikazovati vzorci, ki jih je izumil boljševizem: kolektivno delo, prisilna organizacija stanov s posebnim povdrom »delavske fronte«, razdiranje družinskega življenja z nemoralnimi zakoni o sterilizaciji in o sklepanju in razvijanju zakonov, zatiranje vsake osebnosti pod voljo »narodnega kolektiva«, ki sta mu edini izraz vsemogoča država in samovoljna vlada. K temu se je zadnje mesece pridružil vedno bolj krepak klic po »socialnem izenačenju«, po »nadzorstvu nad kapitalisti«, po »vrtitvi v službo naroda vse narodne industrije in narodnega denarstva«, ter naposled še klic po »socializaciji industrije in lenih veleposredstev«. Mlajši pokretniki so dejali, da revolucija še ni izčrpana, da je dosežen sicer »nacionalni« ideal, a da je treba sedaj še drugega revolucionarnega vala, ki bo uresničil še »socialistične« vzore narodnosocialističnega pokreta. »Sovražnik stoji na desnici!« je vsebina velikanske propagandne ofenzive, ki jo je mlajši rod naperil pretekli mesec proti sovražnikom pokreta, zlasti proti meščanstvu.

»Herrenklub«, torej industrija, banke, veletrgovina, konservativni veleposredniki, ki je s skrbjo opazoval razvoj in uvidel, da tere v čisto drugo smer, je sklenil, da je čas, da skuša zaježiti deroči plaz. In zopet je bil izbran von Papen kot zastopnik istih ljudi, ki so pred dvema letoma zavrgli dr. Brüninga, da iz istih razlogov, kot pred dvema letoma, na stopi proti sedanjim gospodarjem, ki jih je posadil na oblast, a ki so oblast izkoristili proti željam svojih nekdanjih botrov in grozijo sedaj s proletarsko revolucijo. To je prava vse-

Poljsko-litovska pogajanja

Konec štirinajstletnega spora?

Odposlanec maršala Pilsudskega, polkovnik Prystor, nosi predloge za ureditev vprašanja pripadnosti Vilne Baltski pakt

Kaunas, 26. jun. TG. Tukaj z vso resnostjo pričakujejo, da bo poljska vlada v najkrajšem času predložila litvanski vladi čisto določene predloge glede ureditve sedaj že 15 let trajajočega spora med Litvo in Poljsko zaradi Vilne in okolice. Bivši poljski predsednik vlade Prystor je namreč prebival nekaj dni tukaj kot čisto osebni odposlanec maršala Pilsudskega. Prystor je obiskal parkrat zaporedoma predsednika Smetono in zunanjega ministra Losaraitisa in se je vrnil zelo zadovoljen nazaj v Varšavo, kot se je sam izrazil pri svojem odhodu iz Litve, ter se nato takoj podal v letno bivališče maršala Pilsudskega Pikeliški v bližini Vilne. Maršal Pilsudski je sam po krvi Litvanec. Ko se bosta Pilsudski in Prystor med seboj dogovorila glede nadaljnjih korakov, se bo Prystor vrnil nazaj v Kovno in bo pri tej priliki zelo verjetno že prinesel s seboj konkretne predloge.

V tukajšnjih političnih krogih se vedno ne verjamejo prav radi, da bi bilo mogoče spor s Poljsko rešiti na drugi način, kot da se Vilna vrne nazaj Litvancem, ker litvanska ustava še vedno imenuje Vilno kot prestolico litvanske republike, kar je bila skozi dolga stoletja od srednjega veka pa do časa, ko jo je pograbila Rusija.

Poljski odposlanec bo poleg predlogov glede Vilne, o katerih se nič ne ve v javnosti, prinesel s

seboj tudi predloge glede baltškega pakta, ki naj bi združil vse baltške države, Litvo, Estonijo, Latvijo in Finsko (slednja je zelo negotova), kar bi bilo v smislu sedanje francosko-ruske politike. Toda Litva se bržkone tudi o baltškem paktu ne bo hotela pogajati, predno vprašanje Vilne ne bo končno in definitivno rešeno.

Sinoči je latovski predsednik vlade Ulmanis odpotoval v Tallin, da se pogovarja tudi z estonsko vlado glede predlogov polkovnika Prystorja o baltškem paktu, v katerega bi Litva rada vstopila, seveda le pod pogojem, da dobi zadoščenje glede Vilne. Ulmanis bo naprosil vlade drugih baltških držav, naj jo v njenih stremeljenjih podpirajo.

Če bo prišlo do sporazuma s Poljsko, potem bo k temu mnogo pripomoglo dejstvo, da so odnosi med Litvo in Nemčijo zadnje čase postali skrajno napeti zaradi neprestanih nemških intrig v memelskem okraju. Spor z Nemčijo je postal trenutno večje važnosti kot spor s Poljsko zaradi Vilne. Če bi Poljska bila pripravljena zagovarjati litovsko stališče v Memelu, bi bila pot odprta za novo veliko in zelo zanimivo zbiranje narodov ob Baltiku, zbiranje, ki bi šlo, kot rečeno, v prilog francosko-ruske politike za ustvaritev velikega pakta o medsebojnem jamstvu in pomoči.

Ubijalec Pierackega prijet?

Berlin, 26. jun. b. Tukajšnjim obmejnim oblastem in policiji se je posrečilo dne 23. t. m. aretirati poljskega državljana Evgena Seyba, dijaka kemije, rojenega 11. maja 1908 v Lvovu, ki popolnoma odgovarja popisu morileca notranjega ministra Pierackega. Ravno na dan umora notranjega ministra je Seyba prišel iz Copota v Swinemunde, kjer so ga uradniki državne tajne policije med 6 izletniki takoj spoznali in aretirali. Seyba zanika vsako udeležbo pri umoru notranjega ministra Pierackega, kljub temu pa so ga policijske oblasti s letalom opremile v Varšavo.

Preosnova poljske vlade:

Ostrejši kurz v notranji politiki

Varšava, 26. jun. b. V najkrajšem času pričakujejo rekonstrukcijo vlade v zvezi z imenovanjem notranjega ministra. Trdi se, da bo to mesto zasedel lvovski vojvoda general Belino Prašajovski. Novo imenovani notranji minister pomeni istočasno oster kurz v notranji politiki. Istočasno se poroča tudi o aretaciji komunistov in članov judovske socialne zveze. Število aretirancev znaša dosedaj 120 oseb.

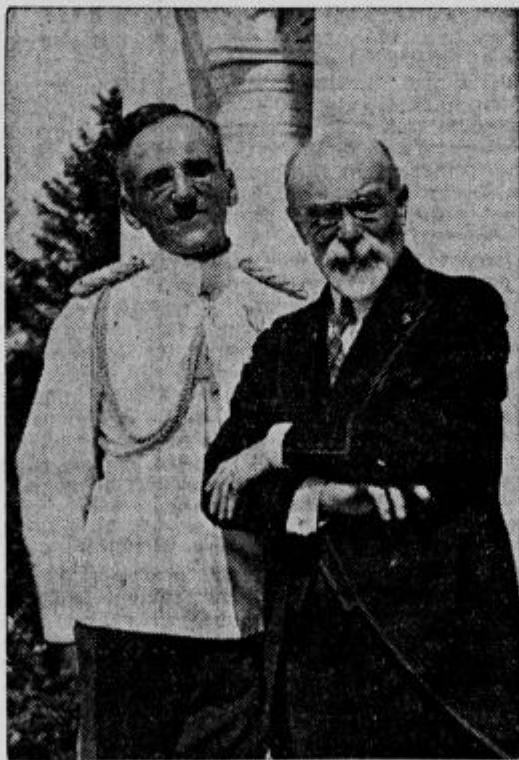
Barthou v Belgradu

Praznik francosko-jugoslovanskega prijateljstva traja dalje

Belgrad, 26. junija.

Ob 11. je predsednik narodne skupščine dr. Kosta Kumanudija otvoril današnji skupno sejo narodne skupščine in senata, prirejeno na čast francoskemu zunanjemu ministru Louisu Barthouju.

Pred vhomom v dvorano narodne skupščine je bil ves v zelenju postavljen bronast kip kralja Petra, v dvorani sami pa pred ministrskimi klopi na eni strani kip Nj. V. kralja Aleksandra, na drugi strani pa kip Nj. V. kraljice Marije.

Nj. Vel. kralj in Barthou

Po govoru dr. Kumanudija je povzel besedo predsednik ministrskega sveta g. Nikola Uzunović, ki je med drugim dejal:

Gospod predsednik! Menim, da ni treba posebej govoriti o prijateljskih čustvih, o ljubezni in hvalečnosti, ki jo čuti jugoslovanski narod do plemenite in velike Francije. Za temi čustvi stoje tudi močni in trajni razlogi. Naš narod ni samo hvaležen Franciji, on jo tudi v resnici ljubi, jo iskreno ljubi in jo iz vsega srca ljubi. (Navdušeno odobrevanje). Hvaležen ji je za vse, kar je zanj storila in kar dela, da zaščiti trajni mir in reši civilizacijo.

bina von Papenovega upora v Marburgu in krize, ki je sedaj nastala v narodnem socializmu: Kapital in politični konservativizem sta odpravljala zavezništvo. »Ali smo mar v narodni revoluciji zadušili marksizem, da bomo sedaj njegov program sami uresničili?« V tem vzkliku von Papena se zrcali vse ozadje spora, ki je izbruhnil in ki mora imeti nedogledne posledice.

Papen ni govoril v temno noč, kajti danes ni več dvoma, da se opira na močne sile. Beseđilo njegovega govora je še pred Marburgom bral Hindenburg in brali so ga številni prijatelji in mnogi voditelji »negerštvac«, kot danes v Nemčiji imenujejo opozicijo. Za Papenom stoji tudi Reichswehr, ki neče postati »predstava« boljševiške revolucije, in z njim soglašajo menda tudi že pruski ministrski predsednik Göring. Razlika med Papenovim upo-

Govornik se je zatem zahvalil g. Barthouju, da se je ob prihodu v Jugoslavijo najprvo spomnil našega narodnega kralja, ki na srečo Jugoslavije in vseh vodi politiko prijateljstva in miru na podlagi mirovnihih pogodb in ki z uspehom krmari jugoslovansko ladjo že polnih 20 let.

G. Nikola Uzunović se je nato zahvalil g. Barthouju za odlično izjavo proti fistim, ki odklanja v srednji Evropi celo sodelovanje na gospodarskem področju in stavlja zahteve po reviziji. Navzlic temu pa mora priti čas, ko bodo tudi dotični spregledali, da je to napaka in da je treba sodelovati za obnovu gospodarstva v srednji Evropi.

Barthou:

„Francija vas ljubi!“

Nato je imel velik govor, iz katerega posnemamo:

Prišel sem k vam kot umrljiv Francoz. V meni ste sprejeli Francijo, ki bo ostala. Njena nesmrtnost je stvorjena z deli, ki jih je plemenitost njegovega genija doprinesla za svobodo narodov. Načela, ki jih je proglašala, niso nikoli bila samo filozofska abstrakcija, prazna in sterilna. V vseh dobah svoje zgodovine je imela lastnosti človečanstva, čigar interesom je služila in čigar inspiracijam pomagala in jih celo ustvarjala. V njej, v njenih sredstvih in v njenih delih imamo razen neizbežnih peripetij tudi gospodarska nasprotna, duh kontinuitete, ki je po 16 stoletjih ohranil svojo silo, svoj vpliv in svoj značaj. Francija je vedno več cenila pravico, ki ozivlja, in manj silo, ki ubija.

Vi ste ji, gospodje, izkazali to čast. Če bi prišla od mene, bi se moglo misliti, da je gola do-

Barthou med časnikarji

Belgrad, 26. jun. m. Ob pol 7 zvečer sta francoski in jugoslovanski zunanji minister sprejela časnikarje na poslovnih razgovor v veliki dvorani zunanjega ministrstva. Barthou je pri tej priliki ponovno poudaril svoje zadovoljstvo in veselje zaradi legega bivanja v Belgradu. Dejal je, da sta na sestanku z Jevtičem ugotovila identičnost stališč v vseh vprašanjih, o katerih sta se razgovarjala. Barthou je dejal, da o tem ni bil izdan noben komunik, ker je to le formalnost, ki pa v takih slučajih ni potrebna. Danes se je ponovno sestal z Jevtičem in se z njim razgovarjal o vseh evropskih vprašanjih, posebno o odnosih Francije do Jugoslavije, za katere je dejal, da so zares priručni. To ni samo banalna fraza, ampak resnica, ki sva jo oba ugotovila. Francoski zunanji minister je danes zopet skoraj obljubil Jevtiču, da bo ponovno prišel v Belgrad na

njegovo povabilo in upa, da bo to obljubo lahko kmalu izpolnil. Potem je spregovoril še nekaj besed naš zunanji minister Jevtič in se zahvalil časnikarjem za njihovo sodelovanje, ki so ga nudili ob priliki trdnovečnega bivanja francoskega zunanjega ministra v Belgradu. Francoski zunanji minister Barthou se je odpeljal z nocojšnjim brzovlakom v Pariz.

Nj. Vel. kralj obišče Pariz

Pariz, 26. junija. AA. Današnji listi priobčujejo obširna poročila o večeršnjem sestanku med Nj. Vel. kraljem Aleksandrom in ministrom Barthoujem. Vsi poudarjajo državljanske vrline Nj. Vel. kralja Aleksandra in njegovo temeljito podkovanost v vseh mednarodnih vprašanjih. Posebno radost pa kažejo listi zato, ker je Nj. Vel. kralj Aleksander izjavil g. Barthouju, da v jeseni uradno obišče Pariz.

Francoski tisk o uspehih

Pariz, 26. junija. AA. Havas poroča: Listi pri našajo dolge članke o Barthoujevem obisku v Jugoslaviji in posebno poudarjajo navdušenje, ki ga je ta obisk napravil med jugoslovanskim prebivalstvom.

O samih razgovorih med Nj. Vel. kraljem Aleksandrom, g. Jevtičem in g. Barthoujem pravi »Oeuvre«: Glede treh stvari sta mogla Nj. Vel. kralj Aleksander in Barthou ugotoviti popoln sporazum. Te tri stvari so Mala zveza, balkanski pakt in skorajšnji obisk Rudži-beja v Belgradu. Nj. Vel. kralj si je dal nato obrazložiti postopke pri francoskem predlogu Poljski in Nemčiji za vzhodni Locarno. Govora je bilo tudi o pariških razgovorih z Ribbentropom. Po razgovorih o Italiji in Avstriji sta Nj. Vel. kralj Aleksander in g. Barthou posvetila pozornost sestanku v Londonu, ki od njega mnogo zavisi bodočnost Evrope.

Madjari demonstrirajo

Budimpešta, 26. junija. p. Zadnji sklepi Male zveze ter potovanje francoskega zunanjega ministra po Romuniji in Jugoslaviji je vzbudila na Madjarskem veliko zanimanje vse politične javnosti. Listi posebno podčrtavajo protirevizionistični program Male zveze ter reagirajo nanj z madjarskega stališča. Danes so bile v Budimpešti dijaške demonstracije proti državam Male zveze ter Barthouju. Demonstranti so zlasti vzklikali Mussolini in Italiji ter so se hoteli podati pred italijanci in francosko poslanstvo. Toda policija je zadržala dohode od obeh poslaništev ter razgnala sku-

pine. Vendar so se demonstracije ponovile še na več krajih mesta ter so dijaški nadalje zahtevali »pravico za Madjarsko«.

Budimpešta, 26. jun. AA. Snovi ob 17 se je pred poslopjem jugoslovanskega poslanstva pojavila močna straža. Na odgovornem mestu trde, da gre za ukrep opreznosti, ker je obstajala nevarnost dijaških demonstracij proti Franciji in državam Male zveze v zvezi z Barthoujevim obiskom v Bukaresti in v Beogradu. Podobne straže so poslali tudi pred poslopja francoskega, češkoslovskega in romunskega poslanstva.

Revolucija v Albaniji?

Strah pred izkrcavanjem italijanske vojske - Angleže skrbi

Tirana, 26. jun. TG. Po vsej Albaniji opažajo resne znake, da se pripravlja upor. Iz gorskih pokrajin poročajo o zbiranju oboroženega ljudstva in vojaški oddelki so bili danes iz vseh garnizij poslani na nevarna ognjišča upora. Iz dosedanjih poročil izhaja, da je upor naperjen predvsem proti italijanskemu vmešavanju v albanske priklke. Položaj za enkrat še ni nevaren, pač pa bi postal skrajno resen, če bi Italija, v smislu svojega pakta

z Albanijo, začela izkrcavati čete na albanski obali. Nadalje obstaja tudi nevarnost, da se druge velesile ne bi vmešavale in dajale potube upornikom. Tako je znano, da Angliji italijanska nadvlada v Albaniji nikakor ni všeč in da bi morala nastopiti, če bi Italija hotela svojo moč še bolj okrepiti, ker bi s tem preveč ogrožala angleško brodovno opiralnico na Malti.

Politična hriza v Nemčiji

Razkroj narodnega socializma

Nastal je velik spor med napadalnimi oddelki in jeklenimi čeladami

Berlin, 26. jun. p. Spor med SA in Stahlhelmom se je zadnje dni zelo poostil. Pri nekem nedavnem spopadu med obema skupinama je bil ubit nek član SA oddelkov, kar je izzvalo burjo med Hitlerjevci. Stahlhelm se je postavil v ostro borbo proti SA oddelkom ter grozi odprt splo. Današnji »Völkischer Beobachter« piše v zelo zapatenem članku o možnosti eventualnega razpusta Stahlhelma. Vprašanje pa je, kakšno stališče bo zavzel predsednik republike Hindenburg, ki je kot znano z voditelji Stahlhelma v ozkih zvezah in podpira vsestransko njih organizacijo. V narodno-socialističnih krogih silijo na čimprejšnjo rešitev tega vprašanja, ker se približuje julij, ko se začne dopust SA in bi lahko nastala za režim nevarna situacija. Vsekakor prihaja sedanja propaganda proti kritikarstvom in nerazgledno ravno prav, da se prikrivajo ti spori med vojaškimi formacijami režima v Nemčiji.

Punt velekapitala

Berlin, 26. junija. b. Dopisnik »United Pressa« je zvedel iz gospodarskih krogov, da je že pred 14 dnevi podal ostavko vodja težke industrije Krupp von Bohlen. Svojo ostavko je opravičil s slabim zdravjem. Vlada doslej še ni storila nobenega sklepa z ozirom na njegovo demisijo. Motiv demisije pa je bil v resnici spor in protesti, ki so nastali pred kratkim med vodilnimi industrijskimi Thyssenom, Borgsigom in Siemensom z ene strani in nemškim državnim kanclerjem Hitlerjem z druge strani. Vsi predstavniki težke vojne industrije so opozorili državnega kanclerja, da ne bodo še naprej mogli vzdržati dela podjetja v polnem obsegu, če vlada takoj ne najde sredstev za nabavo surovin. Siemens je tedaj povdaril, da bo prisiljen, da že v teku dveh tednov odpusti prvih 10.000 delavcev. Vse kaže, da narodno-socialistični oblastniki ne polagajo preveč paze na opominom, ki jih neprestano prejema iz gospodarskih krogov, ampak še naprej vztrajajo pri svoji bedasti zahtevi, naj se surovine nadomestijo s surrogati, kakor se je to storilo v vojni. To je povdaril v svojem zadnjem govoru tudi sam držav-

ni kancler Hitler. Zanimiva pa je v zvezi s tem povdarem nemškega kanclerja, naj se surovine zamenjajo z nadomestki, zadnja skupščina Bemberg A. G., na kateri je glavni ravnatelj Frohwein (čisto-krvni Nemec?) sporočil, da so narodni socialisti izrazili umenje, da se prične s produkcijo vlakna, ki naj nadomesti industrijo umetne svile ter tako napravi Nemčijo neodvisno od inozemstva. Ravnatelj Frohwein je povdaril, da iskanje sredstev za nadomestek surovin predstavlja veliko nevarnost za vso nemško industrijo in bi bil zaradi tega vesel, če bi se čim manj govorilo o nadomestkih surovin, ker bi sicer lahko prišlo razočaranje še prekmalu.

Upor dijaštva

Berlin, 26. junija. b. Borba narodnih socialistov proti reakciji, prav za prav proti konservativnim elementom v državi, se vse bolj poostre. Sicer se obe strani pripravljata na odločilno borbo. Kakšno je ogorčenje na obeh straneh, dokazuje najboljši dogodek v Quitschingenu, kjer je neki član Stahlhelma potegnil nož, ki ga je imel za pasom narodni socialist, in lastnika noža vskrat zabodel v trebuh tako, da so ga morali takoj z rešilnim avtomobilom prepeljati v bolnišnico, kjer bo najbrže podlegel poškodbam. To je dalo narodnim socialistom takoj povod za ostre ukrepe proti Stahlhelmu, kateremu so prepovedana vsa zborovanja ter tudi nošenje krojev in značk.

Drugi težki spopad je bil na univerzi v Bonnu, kjer so narodno-socialistične oblasti prepovedale dijakom nošenje znakov raznih društev. Dijski pa so kljub zahtevam profesorjev, da snamejo značke, iste nosili še naprej in v vsakem oziru odpovedali poslušnosti, tako da so profesorji na univerzi dosegli popoln poraz. Intimni Hitlerjev tovariš Hess je imel v Essenu govor o fantomu druge nemške revolucije. Pri tem je povdaril, da je bil on član prve skupine narodno-socialističnih napadalnih oddelkov. Od tedaj so narodni socialisti postali velika družina, je dejal Hess, in prav nič čudnega ni, če se tudi v tej družini kakor skoraj v vsaki veliki družini nahajajo ničvednoži.

Kraljev dar

Belgrad, 26. jun. m. Na včerajšnjem slavnostnem kosilu, ki ga je na čast Barthouja priredil Nj. Vel. kralj, je kralj poklonil Barthouju iz svoje zasebne knjižnice knjižno redkost, Racinovo »Atalijo«, ki je bila pred davnim časom last gospe Mentonouve.

Francija-Nemčija

Berlin, 26. junija. p. Uradno poročajo, da so se začela pogajanja za obnovitev trgovinske pogodbe med Nemčijo in Francijo iz leta 1927, ki v kratkem poteče. Z izmenjavo not je bila sedanja trgovinska pogodba podaljšana, dokler se ne sklene nova, ter je Francija odobrila Nemčiji dosedanje uvozne kontingente.

Zopet nekaj na Kubi

Washington, 26. junija. p. Na Kubi se je začela nova vladna kriza. Danes je vsa kubanska vlada podala demisijo, da tako omogoči rekonstrukcijo vlade. Dosedanji ministri bi večinoma ostali, nove osebnosti pa bi prevzele finančno, pravosodno in versko ministrstvo.

Utrinki

CESARJA KLICEJO V — NEMCIJI

V svojem tako znamenitem govoru v Marburgu je nemški državni podkancler med drugim izrekel tudi sledeči, nekoliko lajnstveni stavek:

»Kdo govori o drugem revolucionarnem valu? Revolucija ne more večeno trajati. Nemška država, ki je bila skozi toliko težkih preizkušenj, bo enkrat že dobila zopet svojo krono, ko bo našla svojega vrhovnega oblastnika (Staatspfitze), listega, ki se je zaenkrat odtegnil vsakdanjim političnim bojem.«

Ali ta stavek ne diši po Holenzollernih? Ali von Papen topot ne nastopa tudi kot glasnik ugasle nemške cesarske dinastije?

PRVI POTNI LIST V RUSIJO

Francoski zunanji minister Louis Barthou je postal častni romunski državnik. Pri poslovnem banketu mu je Titulescu izročil slovesno narodni potni list, v katerem je bilo zapisano, da »Romunski kralj Karol prosi vse pristojne oblasti, da olajšajo potovanje Louis Barthouja, romunskemu državljanu, v inozemstvo vključiči Rusijo«. Francoski minister se je zakehal za »zaupanje, da sme kot prvi Romun potovati v Rusijo«, samo rad bi vedel, zakaj v potnem listu ni zapisano, da je minister in zakaj ni dobil diplomatskega vizuma. Titulescu se mu je naumnejši, čez, zaenkrat ste samo navaden romunski državnik in bo treba lesli po lestvi od spodaj navzgor. Ker je Barthou pri svojih 72 letih še tako čil in mlad, on upa, da bo v »normalnem« času postal tudi predsednik romunske vlade. Naj samo

počaka, kot čaka 18 milijonov romunskih državljanov. Barthouju se je dotip zelo dopadel. (Prager Presse.)

SOVRAŠTVO DO REVEZEVE

»Nikar ne recite: Dajte ubogim vbogajme. To je žaljivo za listega, ki steguje proti vam svojo roko. Mi smo dolžni, da v revežu vidimo svojega brata. Mi ga moramo tudi kot brata ljubiti. Če je tako, nam ne preostaja drugega, kot revnemu dati, kar mu gre in kar potrebuje. Naše meščanstvo izgaja svoje otroke v sovraštvo do revežev. Fakin, poulični capin, otrok z ulice, to so izrazi, s katerimi meščanske matere označujejo pred svojimi otroci ono, kar je na svetu najbolj umazano. Zakaj jim pa ne uče, da so to njihovi bratje. Zakaj jih ne povedo, da jih je treba ljubiti?« (Les Equipes sociales.)

BREZ MINISTRSTVA ZA PROPAGANDO

»Brez propagandnih ministrstev, brez propagandnih agitatorjev, brez papirnatih bomb in brez dinamita je Franciji uspelo, da je zbrala okrog sebe polovico Evrope v teh nekaj mesecih. Ob njej je Mala zveza, ob njej države balkanskih sporazuma, ob njej Bolgarija, ob njej je slednjič tudi sovjetska Rusija. Sedaj išče Italija, ki svojo politiko previdno prilagodi gospodarskim prilikam in potrebam, slikom z Malo zvezo, da z njo neposredno razčisti mednarodne probleme. Le države s propagandnimi ministrstvi so ostale osamljene v svetu.« (Libera Stampa — Lugano.)

V nova neskončna pogajanja ...

Borba za last morja

Velesile so začele graditi nova ogromna brodovja

London, 26. junija.

Prijateljska posvetovanja, ki se te dni s posebno intenzivnostjo vrše v Londonu in ki imajo uraden značaj priprave na pomorsko konferenco, so se spremenila že zdaj v pravo konferenco, na kateri se razpravlja sploh ves politični položaj na svetu. Na ta način je postala pomorska konferenca naslednica nesrečne razorožitvene konference v Zenevi, obremenjena z vsemi njenimi problemi, dočim se ne vidi vsaj za zdaj še nobena rešitev, ki bi zadovoljila vse. Radi tega so se razgovori o moči vojnega brodovja posameznih sil in njunem medsebojnem številčnem razmerju že rodili v ožračju največjega pesimizma. In v resnici je zelo utemeljena bojazen, da bo rezultat pomorske konference isti, kakršni je bil rezultat ženevske razorožitvene konference: da bomo namreč doživeli vprav blazno tekmo velesil v gradnjah novih vojnih ladij.

Prekljanje okrog konference za »razorožitev na morju«

Novi francosko-ruski blok ima čisto naravno za posledico, da so pomorski razgovori v Londonu postavljeni pred vprašanje, kakšna vloga naj se prizna Rusiji, ki je od dosedanjih pomorskih konferenc bila sploh izključena. Izvedelo se je, da sta se Litvinov in Barthou na svojem zadnjem sestanku sporazumela, da bo Francija med prijateljskimi razgovori v Londonu predlagala, naj se na bodočo pomorsko konferenco, oziroma že k tekočim predrazgovorom povabi tudi sovjetska Unija. Anglija pa je že oficijozno odgovorila, da bo v takem slučaju stavila predlog, da se povabi k razgovorom o pomorski »razorožitvi« tudi Nemčija. Združene države severne Amerike, kojih stališče v pomorskih zadevah je skoroda odločilno, pa stojijo na stališču, da se to vprašanje in sploh nobeno drugo zaenkrat ne reši, dokler se Amerika in Anglija ne dogovorita preje med seboj glede onih točk, ki te dve državi v vprašanju pomorske oborožitve ločijo. Amerika je namreč zelo v skrbah zaradi napovedane zahteve Anglije, da se ji mora priznati znatno večje število vojnega brodovja, ker v tem slučaju ne bo moglo odkloniti zahteve Japoncev, ki tudi vztrajajo na tem, da mora njihovo brodovje biti principiarno vsaj enako angleškemu, oziroma amerškemu.

Čigava bo Azija?

Kako globoko bo posegala pomorska konferenca v strukturo sedanjega mednarodnega političnega položaja, se razvdi iz tega, da se britanski diplomati jako zanimajo za to, kaj počenja sovjetski v kitajskem Turkestanu, kjer so podpirali, oziroma še podpirajo muslimanske vstake proti kitajski vladi in so se po svojih agentih, tehnikih in vojaških ekspertih, da ne govorimo o trgovcih, naravnost že ustalili v vzhodnem Turkestanu, ki

Ljubljanski občinski svet

Ljubljana, 26. junija.

Današnja seja ljubljanskega občinskega sveta je bila že vsa v znamenju poletne vročine in skoraj mrtve komunalne politike. Na dnevnem redu je bila sicer cela vrsta točk, po večini manj važnih, ki so se obravnavale hitro in skoraj brez debate. Seja je kljub obilici točk dveurnega reda trajala samo od 5 do tričetrt na 7 zvečer.

Župan dr. Dinko Puč je najprej poročal o raznih svečanostih in jubilejih, pri katerih je s svojimi zastopniki ali s pozdravi sodelovala mestna občina. To so bile predvsem svečanosti v Skoplju ob priliki odkritja »Hrama slave« padlim junakom, dalje proslava v Šabcu, četrti izvolitev T. Masaryka za predsednika CSR, proslava društev »Slave« in »Sokola II«, 50 letnica dr. Beneša, 80 letnica ljubljanskega častnega meščana in zaslužnega zgodovinarja župnika Vrhovnika, dalje se je župan spomnil smrti češkega sokolskega organizatorja Vanička, velikega filantropa in za Ljubljano zaslužnega sodnega predsednika Alberta Levičnika ter slovenskega pisatelja Josepa Kostanjeveca. Dalje je g. župan sporočil, da se je pri ministru dr. Novaku informiral, koliko resnice je na vesti, da bo Ljubljana uvrščena v drugi draginski razred. Dr. Novak se je informiral pri finančnem ministru ter nato odločno zanikal tako možnost. Tudi nekateri drugi politiki so se izjavili v podobnem smislu.

POROČILO FINANČNEGA ODESKA

Je podal g. Tavčar. Občinski svet je vse predloge odseka sprejel soglasno. Tako so bili odklonjeni prizivi proti predpisom prirasčarje in pritožbe proti predpisom takse na pse, dalje neka pritožba proti predpisu mestnih hišnih davčnin. Zavrnjena je bila tudi pritožba hotela »Union« proti občinski davčnini na njegov avtomob. Soglasno je bil sprejet računski zaključek Kreditnega društva Mestne hranilnice za leto 1933. Odklonjena je bila vloga župnika Sv. Peter za konkurenco za nabavo novih orgel in zvonov župne cerkve. Finančni odsek je svoje odklonilno stališče motiviral s tem, da so orgle že naročene, da so računi že plačani in da bi eventualna doklada na mestne davčnine v tej župniji ne dobila odobritve finančnega ministra. Odobrena je bila dalje zamenjava mestnega sveta s svetom g. Rajka Turka. Mestna občina zamenja s Turkom 50 m² svojega sveta, g. Turk pa odstopi mestni občini nekaj sveta, oboje ob tako zvani zvezni progi v šentpeterski katastralni občini. Tisti svet, ki ga dobi mestna občina več, ga plača g. Turku po 70 Din za m². G. Turk dobi torej od mestne občine še 2940 Din. Mestna občina odproda v šentpeterski katastralni občini Josipu Puhu in Radu Dubrovniku nekaj sveta po 50 Din za m². Na ljubljanskem Gradu kupi mestna občina od Karle Varde 610 m² sveta za pavšalno vsoto 10.000 Din. Izjemno ugodni občinski svet Obtrniški stavbni zadrugi odpis mestnih hišnih davčnin. Odpisane so bile razne mestne terjatve za davčnine in najemnine, ker so vse neizterljive. Predvsem so bile odpisane neizterljive najemnine za stanovanja v mestnih barakah v gramozni jami.

ODKUP AUERSPERGOVEGA DVORCA IN SPICE

Banska uprava je svojčas ponudila mestni občini v nakup Auerspergov dvorec v Gosposki ulici za znesek 1.500.000 Din, pozneje pa je to ponudbo znižala na 1.300.000 Din. Finančni odsek je to ponudbo sprejel ter jo je danes odobril soglasno tudi občinski svet. Mestna občina naj bi za znesek odplačala v štirih enakih obrokih, pričenši z dnem 1. aprila 1935. Mestna občina pa bo skušala pri banovini doseči še ugodnejše pogoje pri tem nakupu, zlasti manjše obroke, ki bi se plačevali v več letih, da mestni proračun ne bi bil preobremenjen.

Sovjetom ne pripada. Ker pa Anglija kitajski Turkestan po pravici smatra za ozemlje, ki je v vojaškem in gospodarskem oziru velike važnosti za njeno posest v Indiji, zato se Sovjeti ne bodo mogli izogniti razgovorom z Anglijo v tej zadevi. Menda so Sovjeti pripravljani priznati Angliji pravico, da slej ali prej anektira Tibet, toda to je zadeva, ki zanima zelo tudi Japonce, tako da se bo pomorski problem zapletel z vprašanji, ki gotovo ne bodo v korist čimprejšnji in ugodnejši rešitvi vprašanja »razorožitve velesil na morju... Da se Anglija in Rusija že nekoliko približujeta — sigurno na račun Azije — sklepajo iz tega, da bosta obe državi v kratkem imenovali svoje vojaške pomočnike pri vseh svojih diplomatskih zastopstvih v Anglijo, oziroma v Rusijo.

Francoske zahteve

Izve se, da bo Barthou, ko pride, spremljar od mornarskega ministra Pietrija, 8. julija na obisk v London, obrazložil angleški vladi potrebo, da se Franciji, ako naj se udeležijo pomorske konference, že predhodno prizna pravica do skupne tonaže svojega brodovja, katere bodi enaka tonaži italijanskega in nemškega brodovja skupaj. To bo Francija utemeljila s tem, da je Italija sklenila zgraditi dve ogromni križarki v skupni tonaži 70.000 ton in da enako Germanija spopolnjuje razred svojih lahkih, hitrih pa močno oboroženih križark. Tudi je Francija načeloma zoper vsako revizijo onih določb versailleske mirove pogodbe, ki se tičejo obnove nemške oborožitve na morju. Toda že danes se more skoro z absolutno gotovostjo trditi, da se bosta Italija in Nemčija temu združeno uprli in da do podpisane kakšne pomorske konvencije med Francijo in Italijo ne bo prišlo, četudi bi se ostale velesile v pomorskih zadevah med seboj sporazumele.

„Pokopljite sanje o razorožitvi sveta“

Toda tudi to upanje ni popolnoma trdno. Vsa pisanja angleškega tiska je tako, da mora človek nehoti postati pesimist tudi glede tega. Angleži pravijo, da ni mogoče dolgo čakati, preden bo pomorska konferenca prišla do pozitivnih rezultatov, in da se je zato treba pripravljati na potrebo znatne okrepitve angleškega vojnega brodovja. Prvi lord admiraltete, sir Eyres Monsell, je v Worcesteru v svojem govoru izjavil, da je treba sanje o mednarodni razorožitvi enkrat za vselej pokopati. »Mislim, da more mogočno brodovje bolj kot vsak razorožitveni sporazum zagotoviti mir med narodi.« Mnenja prvega lorda admiraltete je vsa angleška javnost in zato bo menda vsem pacifistom res treba likvidirati sanje o miru na podlagi razorožitve in zopet bo zmagalo staro rimsko načelo: Si vis pacem, para bellum. Veseliti se tega človeštvo seveda ne sme...

Mestna občina kupi dalje od Franca Martince njegovo posestvo na Prulah, to je na tako zvani Spici, med Ljubljano in Gruberjevim prekopom. Za zemljišče bo mestna občina dala 558.000 Din, za stavbišče pa 206.000 Din, skupno 764.000 Din. Kupnino plača mestna občina na ta način, da prevzame hipoteke tega posestva pri raznih denarnih zavodih, vendar samo do višine eklenjene kupnine. (Kakor znano, namerava mestna občina preurediti to točko v mladinsko kopališče.)

Obe pogodbi mora potrditi finančno ministrstvo.

POROČILO GRADBENEGA ODESKA

Je podal inž. Bevc. Pri točki o kategorizaciji cest je odsek podal obširen predlog, katerega vsebina je, naj bi se vse ceste v tistih delih mesta, kjer je že izvedena regulacija, oziroma podani regulacijski pogoji, smatrala za mestne ulice, kolikor že niso kategorizirane. Vsa pota na Golovcu, Gradu, v Tirolu in na Rožniku se smatrajo za javna pota I. vrste. Vsa pota, ki so južno pod obcino prvima točkoma navedenih ulic, to je glavno na Barju, se smatrajo za pota II. vrste, kolikor niso tranzitnega značaja ali pa niso že zazidana s stanovanjskimi hišami. Predlog je bil soglasno sprejet. Občinski svet je dalje sprejel naredbo o regulacijskih znatih. Naredba ima namen varovati — tudi z globami — regulacijske znake po mestu, ki jih nepoučeni ali zlobni ljudje kvarijo. Občinski svet je dalje sklenil, da odstopi del gramozne jame v skupni izmeri 16.000 kvadratnih metrov Sokola III. v sokolske svrhe. Ugodeno je bilo prošnji Josipa Chilača v kapucinskem predmestju. Glede regulacije Emonske ceste je občinski svet sprejel predlog odseka, da se da tistim posestnikom, ki bodo odstopili svet za to regulacijo, drug svet v Mestnem logu v razmerju 1:8. Obč. svetnik Jancžič je priporočal nova pogajanja za nakup Špeletičeve hiše, brez katere ni mogoče izvesti regulacije te ceste. K tej točki je govoril tudi obč. svetnik Olup. Jancžičev dodatni predlog je bil sprejet. Občinski svet je dalje ugodil prošnji Ivane Fojkarjeve za gradnjo oziroma adaptacijo v zaščitenem pasu. Odobrene so bile parcelacije Ivanu Ogrinu v karlovškem predmestju in Antonu Dečmanu v poljanskem predmestju.

POROČILO PERSONALNO-PRAVNEGA ODESKA

Je podal dr. Subić. Na vrsti so bile samo prošnje za sprejem v ljubljansko domovinsko zvezo in prošnje za zagotovilo domovinstva. Vsi predlogi odseka so bili brez debate in soglasno sprejeti.

Pičman je vložil predlog za regulacijo Hirske ulice, ki ne bi veljala 2 ali 3 milijone, kakor kroji jo vest, temveč po njegovem računu le kakšnih 400.000 do 800.000 Din. Predlog je bil odkazan gradbenemu in finančnemu odseku.

Sledila je

TAJNA SEJA

ki je obravnavala razne manj važne osebne zadeve. Štiri omožene uradnice so se zaradi odpusta iz mestne službe pritožile banski upravi. Banska uprava je odločila, da mora občina dvema uradnicama priznati pokojnino, dve pa sta bili v redu odpuščeni.

Drobne vesti

Belgrad, 26. junija m. V soboto je na tukajšnji medicinski fakulteti promoviral za doktorja vsega zdravilstva Avgust Hribovšek iz Motnika. Čestitamo!

London, 26. junija. c. Trdi se, da je angleška kraljica stavila ultimatum prestolonasledniku, waleškemu prinцу, da se mora takoj poročiti.

Tokio, 26. junija. p. Japonsko vojno ministrstvo je zahtevalo od zbornice nove kredite za letalsko službo. Potrebno je 200 milijonov jenov v treh letih.

Ponovne obč. volitve v Sv. Križu pri Kostanjevici Odločba celjskega upravnega sodišča

Upravno sodišče v Celju je dne 15. junija 1934 izdalo sledečo odločbo:

Zoper občinske volitve, ki so se dne 8. aprila 1934 vršile v občini Sv. Križ pri Kostanjevici, srez krški, so se v volilnem imeniku vpisani Hribar Andrej iz Sv. Križa pri Kostanjevici in tovariši v odprtem roku 8 dni po dnevu volitev, pritožili na upravno sodišče v Celju.

Upravno sodišče je po § 50. zakona o občinah v nejavni seji odločilo:

Pritožbi se ugodi in se razveljavijo občinske volitve radi nepravilnega postopanja volilnega odbora s tem, da se morajo po § 50., odst. 5. zakona o občinah v mesecu dni od dne prejema te odločbe vršiti nove volitve.

Zoper to odločbo ni pravnega sredstva.

Razlogi:

Pritožitelji trdijo med drugim, da so bili na volišču v Bušči vasi vpisani kot glasovalci v glasovalni seznam za kandidatno listo Kodrič Antona volilni upravičenci, ki se volitev iz kateregakoli razloga sploh niso udeležili in da je radi teh napaknih vpisov glasom uradnega rezultata dobila Kodričeva kandidatna lista 545 glasov in Grubičeva lista 499 glasov, dočim je glasom zapisov predstavnikov Grubičeve liste, ta lista dobila 515 glasov, a Kodričeva lista 456 glasov. Pritožitelji so k svoji pritožbi priložili seznam volilnih upravičencev, ki se občinskih volitev v Bušči vasi niso udeležili.

Upravno sodišče je na podlagi tega seznama in volilnih spisov ugotovilo sporne glasove in dalo zadavne volilne upravičence zaslislati po spodaj navedenih oblastvih o tem, ali so se dne 8. aprila 1934 udeležili občinskih volitev za občino Sv. Križ pri Kostanjevici. Uspeh teh zarlišanin in poizvedb je bil naslednji:

Da se volitev dne 8. aprila 1934 niso udeležili, so pri sreskem sodišču v Kostanjevici pod prisego izpovedale naslednje osebe: 1. Pečar Janez, posestnik na Stojanskem vrhu št. 5; 2. Suban Miha, posestnik na Stojanskem vrhu št. 15, ker je bil ta dan bolan; 3. Pešec Martin, posestnik na Vinjem vrhu št. 1; 4. Pešec Franc, poljedelec na Vinjem vrhu št. 7, sedaj stanujoč v Trebelniku št. 4; 5. Kuhar Anton, posestnik na Vinjem vrhu št. 18; 6. Stipič Janez, posestnik na Vinjem vrhu št. 22; 7. Pečar Blaž, posestnik na Brvi št. 14; 8. Oštr Fran, posestnik v Bušči vasi št. 2; 9. Unetič Anton, posestnik v Bušči vasi št. 2; 10. Suban Janez, posestnik na Izviru št. 1; 11. Sršen Jožef, vžitar na Izviru št. 6; 12. Kuntarič Jožef, poljedelec v Vrhovski vasi št. 30; 13. Srbčič Martin, posestnik v Vrhovski vasi št. 18; 14. Suban Janez, posestnik na Izviru št. 15; 15. Golobič Martin, delavec v Vrhovski vasi št. 5, sedaj stanujoč v Sutni št. 28. Isto so pri sreskem sodišču v Krškem pod prisego izpovedali ti-le: 16. Lemič Jožef, posestnik v Crešnjicah št. 21, ker je bil na Hrvaškem; 16. Lemič Jožef del. v Crešnjicah št. 31; 18. Zupanič Jože, posestnik v Cerkljah št. 41, ker je bil bolan in je ležal v postelji; 19. Zorič Martin, posestnik v Zupci vasi št. 12; 20. Butara Franc, posestnik in gostilničar v Cerkljah 20; 21. Butara Janez, posestnik v Cerkljah 5; 22. Butara Franc, posestnik v Cerkljah 5; 23. Komočar Miha, krojač v Cerkljah št. 31; 24. Koržen Jožef, posestnik v Crešnjicah 4; 25. Kaplan Alojz, pletar v Crešnjicah 26; 26. Pleteršnik Anton, kočar v Crešnjicah 29; 27. Dvornik Franc, kočar v Crešnjicah 42; 28. Kaplan Janez, vžitar v Crešnjicah 41; 29. Dvornik Janez, posestnik v Crešnjicah 63; 30. Predanič Jožef, kočar v Crešnjicah 66; 31. Dvornik Anton, posestnik v Hrastrju 17; 32. Urbanč Jožef, posestnik v Zasapu št. 2; 33. Račič Alojzij, hlapec v Zasapu 8, sedaj posestnik v Crešnjicah 42; 34. Urbanč Alojz, posestnik na Vihrah 38, ker sploh nima volilne pravice v občini Sv. Križ; 35. Urbanč Janez, posestnik na Vihrah 38; 36. Karlin Ciril, klepar na Vihrah 39; 37. Tomše Martin, delavec na Vihrah 37, sedaj v Gotovljah pri Celju, kjer je bil kot klepar že tri leta; 38. Pilega Janez, posestnik v Cerkljah 23, ker je ležal doma bolan. — Skulj Franc, posestnik v Cerkljah št. 8, je pri sreskem sodišču v

Krškem pod prisego izpovedal, da se njegov brat 39. Skulj Martin, posestnik na Izviru št. 8, ni udeležil občinskih volitev dne 8. aprila 1934, ker je pri vojaki v Valjevu. — Dornik Miha, posestnik v Vrhovski vasi št. 1, je pri sreskem sodišču v Kostanjevici pod prisego izpovedal, da se njegova sinova: 40. Dornik Jože, podnarednik v Mostarju, in 41. Dornik Franc, poljedelec v Vrhovski vasi št. 1, nista udeležila občinskih volitev dne 8. aprila 1934. — Stefančič Janez, posestnik v Gornji Pirošici št. 27, je pri sreskem sodišču v Kostanjevici pod prisego izpovedal, da njegov brat 42. Stefančič Jože, pos. sin v Gor. Pirošici, sedaj kovaski pomočnik v Zagrebu, pri občinskih volitvah dne 8. aprila 1934 ni glasoval, ker ga tega dne ni bilo domov. — Sršen Jože, posestnik na Izviru 6, je pri sreskem sodišču v Kostanjevici pod prisego izpovedal, da se njegov brat 43. Sršen Anton, na Izviru 6, ki je gluhohe, ni udeležil občinskih volitev dne 8. aprila 1934. — Suban Jože, pos. sin na Izviru 9, je pri sreskem sodišču v Kostanjevici pod prisego izpovedal, da njegov brat 44. Suban Anton, poljedelec na Izviru št. 9, pri občinskih volitvah dne 8. aprila 1934 ni glasoval, ker je nadložen in sploh od hiše nikamor ne gre.

Zupni urad Sv. Križ ob Krki pri Kostanjevici je z dopisom z dne 26. aprila 1934 št. 140 sporočil, da je 45. Velič Janez, posestnik na Izviru št. 3, umrl dne 10. avgusta 1932 in da je 46. Suban Janez, poljedelec na Izviru št. 9, umrl dne 3. februara 1932.

Zupni urad Cerklje ob Krki pa je z dopisom z dne 27. aprila 1934 sporočil, da je 47. Videnič Jože, posestnik v Crešnjicah št. 18, umrl dne 29. avgusta 1933. — 48. Zabajak Stanislav, bivši učitelj na osnovni šoli v Cerkljah ob Krki, je pri sreskem sodišču v Ljubljani pod prisego izpovedal, da se ni udeležil občinskih volitev dne 8. aprila 1934 za občino Sv. Križ pri Kostanjevici.

Zandarmerijska stanica v Krški vasi je z dopisom z dne 2. maja 1934, br. 875 sporočila, da je bil 49. Kuntarič Rudolf, delavec v Vrhovski vasi št. 29 v zaporu od 5. do 12. aprila 1934, in sicer za delo iz § 314/1 k. z. — 50. Jalovec Franc, delavec v Hrastrju št. 34, sedaj viničar na Vrhovniku, je pri sreskem sodišču v Krškem pod prisego izpovedal, da se ni udeležil volitev dne 8. aprila 1934 za občino Sv. Križ. — 51. Pinculič Miha, pos. sin v Bušči vasi št. 14, sedaj hlapec pri veleposestniku Koslerju Josipu v Lipah, je v občinskem uradu občine Tomišelj dne 23. maja 1934 izjavil, da se ni udeležil občinskih volitev za občino Sv. Križ pri Kostanjevici, ker je že čez dve leti odsoten od doma.

Iz navedenega izvira, da se osebe, naštet pod tekočimi številkami 1—51, niso udeležile občinskih volitev za Sv. Križ pri Kostanjevici dne 8. aprila 1934. Kljub temu pa so te osebe vpisane v posebni glasovalni seznam za kandidatno listo Kodrič Antona na volišču Bušča vas kot glasovalci, in sicer pod sledečimi tekočimi številkami (v vrstnem redu, kakor so osebe zgoraj navedene): 256, 257, 258, 259, 260, 261, 25, 76, 102, 180, 190, 212, 215, 230, 214, 232, 233, 234, 263, 279, 111, 112, 133, 141, 142, 144, 150, 151, 152, 168, 169, 216, 217, 219, 220, 221, 222, 278, 127, 282, 209, 177, 191, 193, 280, 192, 141, 128, 211, 170, 132.

Iz navedenega je torej razvidno, da je bilo v prid Kodričeve kandidatne liste vpisanih 51 neveljavnih glasov. Ta nepravilnost pa je bistveno vplivala na izid volitev, ker znaša glasom uradnega rezultata razlika med Kodričevo in Grubičevo listo le 46 glasov v prid Kodričeve liste.

Zato je moralo upravno sodišče pritožbi ugoditi in občinske volitve razveljaviti.

Pripominja se, da je bilo po trditvi pritožiteljev 73 glasov spornih. Vendar se je le glede zgoraj navedenih 51 glasov nedvomno ugotovilo, da so neveljavni. Glede ostalih 22 glasov je bila taka nesporna ugotovitev nemogoča, ker se deloma prizadete osebe niso odzvale pozivu k zaslisljanju, deloma se ni moglo ugotoviti sedanje bivališče, a deloma so bili odgovori na poizvedbe pomanjkljivi.

V Celju, dne 15. junija 1934.

Nestrpnost kočevskih Nemcev

Pod tem naslovom je prinisel nedeljski »Slovenec« z dne 17. junija članek, ki opisuje razmere na Kočevskem. Bodi še meni dovoljeno, dodati majhen prispevek k temu članku.

Leta 1919 so otvorili v Koprivniku slovenski razred. To je bilo krika in vika! »In rein deutscher Gegend eine slovenische Klasse. Unerhört! Temu se moramo upreti! Svoje otroke ne pustimo posloveniti!« Tako so se razburjali koprivniški Nemci. Sivar je bila pa ta: V koprivniški občini biva precej Slovencev, ki so pošiljali svoje otroke v nemško šolo. Po preobratu so hoteli temu zlu odopmoči in je oblast otvorila slovenski razred. Torej čisto v redu. Nahujskano prebivalstvo pa je sklenilo, da ne bo sprejelo slovenske učne moči. Ko se je pripeljala v Koprivnik slovenska učiteljica, so ji rekli: »Sie können ja gleich umkehren, für Sie ist hier kein Platz.« Pa ostala je. Ker ni nikjer mogla dobiti hrane, se je obrnila na okrajno načelstvo v Kočevju, ki je dalo orožnikom v Koprivniku nalog, da ji naj dajo hrano tako dolgo, da se stvar uredi. Stanovanje je dobila pri pomemni slovenski družini, a Kočevarji so šli v svojem srdu tako daleč, da so še ono družino bojkotirali, ker se je drznila vzeti pod streho slovensko učiteljico. Nič boljše ni bilo učiteljstvo na šoli. Komaj da so še z njo občevali. Kaj bi neki kočevski Nemci počeli, ko bi se to zgodilo nemu od njih?

Dve leti sem učil na Kočevskem v nemškem jeziku. Ali se najde kje na Koroskem Nemec, ki otroke poučuje v slovenskem jeziku? Mislim, da smo le mi Slovenci tako kavalirski, a Nemci to izkoriščajo.

Ali je res toliko Nemcev na Kočevskem? Dvomi. Je ni skoraj družine, ki ne bi bila pomešana s slovensko krvjo. Poglejmo samo imena. Schneider (Znideršič), Roschitsch (Rožič), Bresler (Brezar), Meditz (Medic), Kobelitsch (Kobetič) itd. Ali so to pristna nemška imena? Saj imen kakor Jonke, Hiris, Kump, Lackner itd. ni več toliko. Ko bi bili Slovenci dosledni, bi Nemci nič ene nemške šole več ne imeli. Pa Slovenci smo prizanesljivi in pustimo, da kočevski Nemci še dalje pomemujejo našo mladino, in to še nemoteno in pod krinko pravičnosti.

Tega mora biti konec! Pokazimo, da smo tu mi gospodarji! Nemci so to dosti očito kazali in bi se radi še postavili v pozo gospodarja.

Golobič Peter.

— Pri boleznih srca in pospevanju žil, nagnjenosti b krvavitvam in napadih kapi zasigura »Frans Josef« grebenca lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

Pojasnilo

Kočevje, 22. junija.

Dne 27. maja je bila tukaj slovesnost prvega sv. obhajila. Ze več let semkaj sem vedno, kadar sem bil o tem obveščen, dovoljeval ob priliki prvega sv. obhajila slovensko petje po šolarjih in tudi letos ne bi imel povoda odrediti kaj drugega, ako bi se me bilo pravočasno obvestilo. Ker mi pa letos nihče ni javil, da je glede petja kaj ukrenjeno, je bila vsekako moja uradna dolžnost prepričati, da velika cerkvena slovesnost prvega sv. obhajila ne ostane brez petja. Dne 26. maja sem z ozirom na postojajočo prakso po odluku knezoškof. ordinariata z dne 30. maja 1928, št. 750, da se menajo cerkvene slovesnosti enkrat v nemškem, drugič v slovenskem jeziku, naročil zato svojemu organistu, da bodo pri slavnosti maši peli na koru nemški cerkveni pevci. Ko so pa ti pevci že vsi bili zbrani na koru in sem 27. maja zjutraj iz spovednice stopil v zakristijo, me je zaprosila g. učiteljica Cokova, naj dovolim, da pojejo slovenske obhajilne pesmi učenci. Prošnji nisem mogel več ugoditi, ker so bili po meni naročeni že drugi pevci, ki jih nisem smel poditi s kora, ako si nisem hotel nakopati njihovega sovraštva. Pripomnil sem samo g. učiteljici, da bi bila zahtevala o lika, mene kot župnika vsaj en dan poprej prositi dovoljenja za šolarsko petje. Odgovorila je, da bi bil moral to storiti g. veroučitelj Matkovič. — Krivda, da dne 27. maja na koru ni pela mladina tukajšnje osnovne šole, zadeva tedaj kateheta Matkoviča. ki je smatral, da lahko bojkotira mojo osebo kot župnika. — Sedaj se skuša ta zadeva obrniti na nacionalno polje!

Ferdinand Erker,
dekan in č. kanonik ljublj. stol. kapitlja.

Romanje na Trsat in izlet na Jadran

V ponedeljek in torek smo razposlali po pošti vsem, ki so poravnali 160 Din za romanje na Trsat in izlet na Jadran, izkaznice ter značke, ki naj jih vsak udeleženec ima pripete na vidnem mestu, da jih bo mogel naš reditelj, ki bo pol ure pred odhodom posebnega vlaka na vsaki postaji, spoznati.

Vsi oni pa, ki niso poravnali voznine pravočasno, tako da jim ne bo mogoče več poslati izkaznic po pošti — naj se na vatopni postaji z odrezkom poštne hranilnice javijo pri vodji izleta Debeljaku Francu, da iste izročijo.

Mamice, nadzirajte nego zob svojih otrok!

Dobri, zdravi zobje olajšujejo otrokom prebavo, a lepi zobje napravijo njihov obraz privlačen in ljubeč.

Vzemite torej tako sredstvo za nego zob, katero ne more škoditi občutljivi zobni sklenini otroka - vzemite vedno Chlorodont. Pri nenavadni čistilni moči, Chlorodont obenem varuje zobno sklenino. Na milijone ljudi ga uporabljajo dnevno.

Otrokom je čistjenje zob prava zabava, ker ima Chlorodont tako dober okus po metlici in napravi zobe bleščeče bele.

Dobiva se povsod.

Poskusne tube pošiljajo: Tvorilnica Zlatorog, Maribor.
Chlorodont zobna pasta: tube Din. 13.— in Din. 8.—
Chlorodont ustna voda: steklenica Din. 30.— in Din. 16.—
Chlorodont zobne ščetke: št. 1 trda Din. 15.—
št. 2 srednje Din. 15.—

Chlorodont

Regulacija Savinje pri Celju Z vodopravno razpravo padla zadnja ovira regulacije

Odkar je bila v zadnji četrtini preteklega stoletja regulirana Savinja v delu od Prihove nad Mozirjem do Kristininega dvora nad Celjem, so se stopnjevale od leta do leta poplave v Celju in celjski kotlini. Savinja se pod Celjem čezdalje bolj zajeda v hrib pod Starim gradom ter s tem stalno zmanjšuje polmer ostrega dvojnega zavoja, ki povzroča v zvezi z masivnimi podporniki obeh dvojnih železniških mostov ter gostih podpor Kapu-cinskega mosta, Promenadne in Grenadirjeve brvi vedno intenzivnejše odlaganje gramoza pred vsem na ovinku pod prvim železniškim mostom. Ogromne mase gramoza in peska pa čakajo v strugi Savinje nad Celjem pod Levškim mostom, da jih prva velika voda odnese dalje proti Celju.

Z zvišanjem dna se stalno zmanjšuje kapaciteta struge Savinje, z intenzivnim izsekavanjem gozdov v zgornji Savinjski dolini in v območju pritokov Savinje pa stalno raste množina na sekundo dotekajočih vod. Ta dejstva povzročajo katastrofe, kakršne je celjska kotlina doživela 23. septembra 1933.

V skladu z mnenjem prof. Forchheimerja, ki je že v letu 1901 priporočal kot najrazdalnejšo rešitev eliminiranje vseh ovir v ovinku pod Celjem s preložitvijo Savinje in železniške proge, sta tudi oba izvedenca, univerzitetni prof. ing. Znidarič in min. svetnik dr. ing. Riediger v svojih izvedenskih mnenjih priporočala kot najbolj uspešno sredstvo za odvrnitev katastrofalnih poplav, ki upropastajo celjsko kotlino, preložitve struge Savinje in železniške proge pod Celjem z istočasnim zavarovanjem obrežij in dna rečne korita nad Celjem ter z ureditvijo hudournikov in s pogozdovanjem v območju gornje Savinje in njenih pritokov.

Na podlagi generalnega projekta, izvršenega na inicijativno mestne občine celjske po predlogih navedenih strokovnjakov, odobrenega po gradbenem ministrstvu, je kr. banska uprava razpisala za dne 18. junija in naslednje dni vodopravno razpravo.

Razprava, ki se je pričela 18. junija s splošnim pregledom projekta in terena, se je nadaljevala dne 19. junija v Medlogu in v Liscah, naslednji dan v območju mestne občine celjske in na Bregu, v četrtek pa v odseku od Grenadirjeve brvi do Tremarskega polja, je potekla mirno in stvarno. Zainteresirani mejaši so v večini slučajev brez ugovorov pristali na višino odkupnine za zemljišča, ugotovljene po navzočih sodno zapriseženih cenilcih. V splošnem je prevladovala uvidenost, da ima vsak posameznik, če tudi prizadet po zmanjšanju svoje posesti, vendar le velike koristi, ker se mu z izvedbo projektirane regulacije zavaruje in poveča vrednost ostale posesti.

Gotove težkoče bodo nastale pri odkupu petih stanovanjskih objektov na Bregu, vendar se bo pri obojestranskih uvidenosti tudi našla pot, da bodo v polni meri varovani interesi razlaščenec brez čezmernih denarnih žrtv in breme regulacije, fonda.

Železniška uprava, ki je na izvedbi regulacije posebno zainteresirana, je v načelu pristala na načrt, po katerem bi se preložila sedanja železniška proga od zapadne na vzhodno stran vodne postaje pri prvem železniškem mostu ter bi se napravil za progo nov nasip čez sedanjo strugo Savinje v smeri porušene bivše izolirnice ter vzhodno mimo čuvajnice pri drugem železniškem mostu s priključkom pri prvem podvozu na staro železniško progo. Za reko Savinjo se bi izkopala v smeri mimo hiš Šimečeve in Mutčeve z dvakratnim križanjem seda-

nje železniške proge, zapadno mimo drugega železniškega mosta nova struga z enotnim zavojem 270 metrov srednjega polmera, tako da popolnoma odpadeta oba dosedanja železniška mosta. Le čez Voglajno, ki bo tekla po vzhodnem delu opuščene struge Savinje, je projektiran v preloži železniški trasni nov železniški most ca. 50 m poševnega otvora.

Zastopniki direkcije drž. železnice v Ljubljani so pokazali popolno razumevanje za važnost in vsestranske koristi projektirane izvedbe ter je pričakovati, da bo železniška uprava omogočila realizacijo projekta s kritjem stroškov za preureditev železniške proge in postajnih naprav.

V zvezi z vodopravno razpravo v Celju se je vršil v petek, dne 22. junija ogled Savinje od Debra nad Laškom do Globokega pod Rimskimi toplicami, ker so zastopniki mesta Laško in občine Sv. Kristof mnenja, da bi izvršitev projektirane regulacije pri Celju kvarno vplivala na odločne razmere v Laškem.

Mesto Laško, v kolikor se nahaja na desnem bregu Savinje z delom občine Sv. Kristof, je že sedaj zelo izpostavljeno poplavam, v glavnem zaradi ostrega zavoja Savinje s skalnatim pragom v kotu pri Mariji Gradcu. Zato je izvršil tehnični oddelek okr. načelstva v Celju po nalogu kr. banske uprave tudi za regulacijo tega sektorja projekt, ki predvideva prekop za strugo Savinje v zavoju pri Mariji Gradcu s srednjim polmerom 200 m, ki bi z istočasnim znižanjem dna Savinje zelo pospešil odtok poplavnih vod iz bazena pri Laškem.

Da se pa ustreže istočasno zahtevam zastopnikov Radio-Therma v Laškem, ki so proti vsaki poglabitvi dna reke Savinje v območju kopališča zaradi zaščite termalnih vrelcev ter da se zavaruje plitko fundiran železniški most, je po projektu predviden v strugi Savinje pod železniškim mostom betonski prag, ki bo fiksiral dno Savinje nad pragom ter omogočil poglabitev struge nizvodno proti Mariji Gradcu.

S poglabitvijo dna Savinje pod Laškim v zvezi s prekopom pri Mariji Gradcu se bo dosegel hitrejši odtok poplavnih vod iz območja mesta Laško in okolice, kar bi bilo tudi v interesu redno poplavljenega parka Radio-Therma. Ker bi bili težko zaščiteni interesi vseh prizadetih, je pričakovati, da se bo tudi glede regulacije pri Laškem v zvezi z regulacijo pri Celju dosegel sporazum.

Tako obstoja upanje, da je z izvršeno vodopravno razpravo padla zadnja ovira ter da se bo z regulacijskimi deli v odseku Tremarsko polje - Grenadirjeva brv v kratkem pričelo. Z izvedbo projektirane regulacije se nudi najlepša prilika za omiljenje še vedno naraščajoče brezposelnosti. Z investiranjem kapitalom bi se ustvarile trajne vrednote ter bi se obvarovalo bi narodno imetje pred propadanjem. Ker je po programu predvidena za izvedbo del z ozirom na velike denarne težkoče doba 15 let, bi bila za dolga leta dana prilika rednega zaslužka delavskim slojem najširše okolice.

Zrtve, ki jih bodo dojemali za to skupno delo posamezniki in poedine korporacije, bodo bogato povrnjene s povzdigo narodnega blagostanja.

Cerkveni vestnik

Za duhovnika bodo osemindnevno duhovne vaje v Domu pri jezuitih od 12. do 21. julija. Prihaja za maše vsak dan. Streški za vse 220 Din. Oglavite se pravočasno! Vodstvo Doma Zrinjskega ceste 3. Ljubljana.

Ljubljanske vesti:

Šolska razstava v uršulinskem samostanu

Ljubljana, 26. junija.

Ljubljanski uršulinski samostan uživa kot vzgojni zavod že tradicionalen sloves. Mnogo slovenskih žensk in deklet, ki zavzemajo v našem javnem in kulturnem življenju vidna mesta, je izšlo iz tega zavoda. Zato nam njegovih odlik kot oblikovalnice mladih duš ni treba posebej poudarjati. »Dobro blago se samo hvali«, pravi narodni pregovor. O rasničnosti tega pregovora se lahko prepričamo, če obiščemo n. pr. bogato in smotno urejeno razstavo risb in ročnih del. Ta razstava ti nazorno pokaže znaten del uspehov, ki jih je zavod s svojimi odličnimi učnimi močmi dosegel pri svojih gojenkah v preteklem šolskem letu.

V prvi dvorani je razstava risb in ročnih del narodne šole. Prevladujejo ročna dela, ki zavzemajo dober del razstavne dvorane. Toliko te snežno bele in pisane robe je nakopičeno tu, da bi zadostovala petim nevestam za balo. Robčki, prti in prtički, brisače, blazinice, nočne jopice, oblečke, predpasniki, zavijačke in drugo. Z najrazličnejšimi ubodi po razvojnih stopnjah, kvadrantnimi vzorci, vezjenjem itd. Vse kar na moč preprosto, ne komplicirano, a prav zato tembolj okusno in lepo. Razveseljiva in hvale vredna pa je skrb, ki jo posveča zavod odnosno učiteljskega ročnega dela našim narodnim motivom.

Razstava risb ni tako obsežna, a odlikuje se po izbranem gradivu. Največja toplota in prisrčnost zadihata vate tudi na tej razstavi iz risb najmlajših. To je svet zase, brez velikih problemov, gesel in programov, svet čistih src in neizumetničene

fantazije. Preden stopiš vanj, si očisti srce in dušo, da boš sam otroško veren! In še prave čevlje si sezuji kakor pred vhom v tempelj, kajti ta svet je svet — ljubezni. Nam, velikim ljudem, je ljubezen največkrat samo puhla fraza. Tem malim ljudem pa je mnogo več. Oglej si n. pr. tole sličko: »Bog čuvaj našo domovino«, je z okornimi črkami napisano na njej. Kako pa je simbolizirala iznajdljiva glavica to ljubezen? Tebi nič meni nič — z vrsto pisanih srčkov. To zadostuje, si je mislila in prav je imela. Ali je sploh mogoče ljubezen simbolizirati lepše? Kako bi to ljubezen izrazil mi? S patosom in bobnečimi besedami! Tako doživljam nepokvarjene otroške duše ljubezen do domovine.

Med mladimi risarkami je zlasti nadarjena učenka II. razr. Nada Dolenc, ki je »razstavila« tudi iz »Mladega Slovence« znane »obrazce iz krokov«, s katerimi si je priborila prvo nagrado. Pa tudi druge učenke niso kar tako; sledijo mali Nadi, kar se risarske umetnosti tiče, tik za petami. Čast in priznanje vsem — učenkam in učiteljem!

Prav tako lepo urejena je tudi razstava meščanske šole v dveh bližnjih dvorinah. Gledeš vso to pisano kopico risb in ročnih del in se komaj znajdeš v silnem tempu časa in napredka. Kakšen razmah v enem samem desetletju! Komaj četrtino te risarske umetnosti in tehnike ročnega dela smo mi, mladi učenci in učenke pred desetimi, dvajsetimi leti poznali. Takole gre z duhom in tempom časa tudi sodobna šola zmagovalno svoji dovršenosti in popolnosti naproti.

ženi vrh blagajne, je začutil ostro pločevino pod rokami. Blagajna je bila odprta od zgoraj. Sluga je takoj opazil, da je bilo v blagajno vloženo in je o tem obvestil prvega stražnika. Zjutraj so takoj prišli policijski kriminalni uradniki in so pričeli preiskovati podrobnosti vlom. Policija je ugotovila, da je vlomilec spretno odprl blagajno v zgornji steni in izpraznil pepelnato maslo med obema stranama votle jeklene stene. Nato je z lahko odprl gornji predal blagajne in iz njega pobral denar, do katerega je mogel. V blagajni je bilo razen vrednostnih papirjev in gotovine skoraj za en milijon dinarjev. Vlomilec — morda jih je bilo več — je odnesel 37.481 Din, in sicer med temi 19 jurjev in 32 stotakov, ostalo pa po večini v srebrnem denarju. Vlomilec je za seboj skrbno zabrisal sled in tudi ni bilo mogoče dobiti kakšnih prstnih odtisov, ker jih je vlomilec ali za seboj zabrisal ali pa je delal v rokavicah. Hišnik je izpovedal, da je okoli 6 videl nekega moškega iti iz poslopja z debelo aktovko. Moški je bil star kakšnih 35 let in črnolas. Hišnik je menil, da je bil to kakšen agent zavarovalnice, ki je odhajal na potovanje ter se zato ni zmenil zanj.

● Nočni napad. V noči na včeraj se je vračala družba iz neke ljubljanske kavarne domov proti Kolinski tovarni. V družbi so bili neki upokojenec, brata V. Z. in F. Z. ter neka Pepca S. Vinjeni upokojenec je prišel nadlegovati žensko v družbi, nakar sta oba brata skočila nanj. Pridrliž so jim je še neznan tujec. Brata sta stregla upokojencu double verižico s telovnika, Pepca pa mu je izmaknila denarnico z nekaj gotovine. Upokojenec pa ni bil še toliko vinjen, da ne bi šel takoj na stražnico in prijavil roparski napad nase. Že včeraj zjutraj je policija aretirala enega brata in Pepco, ki oba dejanje priznavata, izgovarjala se pa z vinjenostjo. Drugega brata policija še išče, medtem ko tujca nihče ne pozna. Oba brata in Pepca so bili že večkrat kaznovani.

● Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje dobavo 1000 ton premoga kosovca in 250 m³ bukovih drv za kurjavo. Pravilno opremljene in kolkovane ponudbe je vložiti najpozneje do 4. julija 1934 pri mestnem načelstvu v Ljubljani, gospodarski urad, kjer se dobijo tudi vse potrebne podrobne informacije.

● Poučbenj francoščino, italijanščino in pripravljanj za ponavljalne izpite. Ponudbe na uredništvo »Slovenca« pod »Diplomiran filozof«.

DOBER TEK JE ZNAK ZDRAVJA.

Čim pa opazite pri otrocih ali odraslih, da jim jed ne prija, da niso dobri volje, je to znak nezadovoljenja. Ne boste storili napak, ako jim daste takoj v malo vode ali mleka prašek »Magna«. »Magna« čisti prijetno, brez bolečin. »Magna« osvežuje. Za iztrebljenje otrok majhno, odrasli veliko žlico.

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavojček 4 Din.

(Reg. S. br. 4788/32)

Mariborske vesti:

Kam gre letos mladina

Maribor, 26. junija.

Matura je na večini mariborskih zavodov končana in mladina, ki je pokazala svojo zrelost za življenje z izpitom, dela sedaj naklepe, kam jo bo zanesla nadaljna pot. Zanimivo je, kako so se letos odločili mariborski maturanti s klasične in realne gimnazije. Pretežna večina pojde študirat naprej na vseučilišče ter bo znatno pomnožila vrsto naših bodočih akademikov. V tem oziru sta si enaka oba zavoda, le da prednjači na klasični gimnaziji med vsemi poklici bogoslovje, dočim je na realni, kot samoočesno umeno na prvem mestu tehnika. S klasične gimnazije se je odločilo 18 maturantov za bogoslovje, 9 za medicino, 8 za pravoznanstvo, 6 za tehniko, 5 za modroslovje, 5 za glasbo, 4 za poljedelstvo, 3 za vojaško stroko, 3 za lekarnarstvo, 2 za šumarstvo, po eden pa za živinogojstvo, državno službo, žurnalistiko, zemljemerstvo,

□ Diplomski izpit pri šolskih sestrah. Na zasebni ženski učiteljski šoli šolskih sester v Mariboru so se vršili učiteljski diplomski izpiti pod predsedstvom Josipa Westra, prosvet. inspektorja v p. K izpitu se je prijavilo vseh 21 učenek petega letnika ter so ga tudi vse izdelale, dve od teh z odliko. Maturirale so: Čeh Marija, Broc Milena, Glavnik Ljudmila, Gottlich Zofija, Gubanec Ivana, Kline Ana, Kocjan Veronika, Lomšek Ida, Majcen Ana, Matija Elizabeta, Mihev Marija, Pajk Marija, Prah Leonharda, Radolčič Marija, Repe Marija, Sotlar Ana, Schaubach Lea, Šeme Roza, Vivot Zofija, Zajc Albina in Žmavc Gabrijela.

□ Na državni trgovski akademiji se je vršila matura pod predsedstvom ravnatelja g. M. Dolenca od 12. do 25. t. m. Prijavilo se je 25 kandidatov in kandidatkinj ter so izpite napravili: z odliko: Markežič Nada ter Meznarič Edmund, s prav dobrim uspehom: Frangež Justina, Ilgo Alojz, Lupinšek Jožica, Planinc Franjo in Stepančič Franciška, z dobrim uspehom: Fermešek Rudolf, Mally Erminold, Masten Leopoldina, Matela Leopold, Mešček Stefanija, Šošarič Darinka, Tušnik Alojz, Vivot Marija in Zrimšek Stanislava, z zadostnim uspehom: Kralj Dušan. Šest akademikov je bilo odklonjenih za tri mesece.

□ Mala matura na realni gimnaziji se je vršila pismeno dne 8. junija, ustmeno pa od 9. do 15. junija. Oproščenih je bilo 39 učencev in učenek, ki so dovršili 4. razred z odličnim in prav dobrim uspehom. Uspešno so dovršili nižji tečajni izpit 103 učenci in učenke, popravnji izpit pa jih ima 32. Tečajne izpite je delalo na tem zavodu izvanredno veliko privatistov v odraslih letih, zlasti iz železniške in finančne službe, ki so po večini zelo dobro odrezali.

□ Vpisovanje na vseh mariborskih narodnih šolah in manjšinski šoli se vrši dne 30. junija od 8. do 12. ure. Pri vpisovanju začetnikov je treba predložiti krstni in domovinski list ter potrdilo o cepljenju koz.

□ V študijski knjižnici se uvedejo za dobo od 2. julija do 7. septembra nedelne uradne ure kakor v ostalih mestnih uradih. Citalnica ostane v tej dobi zaprta, knjige pa se bodo izposajale dvakrat na teden: vsako sredo in soboto od 8. do pol 13. ure. Eventuelne želje glede uporabe knjižnice v študijske svrhe naj se javijo ravnatelju.

□ V cvetu let je umrla v Počehovi 12. gospodična Zlatka Božiček. Rajnica je bila rodom iz Idrije ter stara šele 24 let. Naj počiva v miru.

□ Z zdravili se zastupila. V bolnišnico so prepeljali 17 letno Hildo Urbančič iz Komenskega trga 5, ki se je pomotoma zastupila z zdravili. Vzela je preveliko količino zdravil, ki je radi tega strupeno učinkovala.

□ Vandalizem na pokopališču. S pobrezkih pokopališč so prišle pritožbe, da uganjajo tam neznanici s kipi na grobovih neokusne šale. S črno barvo majež skulpturam brke in druge neokusnosti ter jih tako kvarijo in poškodujejo. Bilo bi umestno posvečati takim neokusnim šalivcem več pozornosti.

□ Agilni veslači. Poročali smo že o načrtih mariborskega veslaškega kluba. Colnarno pričnejo graditi v najkrajšem času in sicer letos samo v manjšem obsegu. Danes se vrši poleg Katerjevega dravskega kopališča že gradbeno komisija, ki bo na licu mesta proučila načrte.

□ Pločniki na Aleksandrovi. Sklep občinskega sveta, da se razširi obveznost hišnih posetnikov za izdelavo pločnika od 3 na 4 metre širine, je zadel najprej hišne lastnike na Aleksandrovi cesti. Malo je završalo med njimi, ko so doznali potom posebnih obvestil gradbenega urada, da bodo morali k dosežanju pločnika na severni strani ceste primakniti na svoje stroške še cel meter. Sedaj pa so se že pomirili ter se je dosegel sporazum. Tekom julija bodo vsi pločniki ob Aleksandrovi na severni strani ceste razširjeni do novih robnikov.

vodstvom prof. L. M. Škerjanca. Kljub temu, da je orkester še zapuščen vtis hitre priprave (premajna ritmična živost in premalo notranjega poganja), je vendar svojo stran izvedel z lepo vrednostjo, ki se je pokazala zlasti v pravi podrejenosti.

Končno bi k sporedu na splošno pridejalo, da bi bilo vsekakor ugodnejše, če bi bil ta enotnejši in izrazitejši v koncertnem smislu. Saj to je prav lahko izvedljivo, če se v glavnem spored sestavi že ob pričetku leta in ga je tako mogoče študirati miogrede ob šolski iverini. Treba je namreč vedno misliti na to, da ni naloga šole nuditi le tehnično glasbeno izurjenost, temveč tudi splošno muzikalno izobrazbo.

★

Programatizna književnost. Te dni smo brali v »Neue Zürcher Zeitung« daljši članek o tako zvanem ljudskem pesništvu, katerega so v narodno-socialistični Nemčiji že nekaj časa polni časopisi in revije. Pisec Muschg poudarja vrednote »umetnosti kmetke grude«, toda le v primeru, če jo umetnik po nju svoje darovitosti oblikuje iz sebe. nikdar pa, da bi človek radi zunanje sile pisaril pesmi in povesti o kmetiki grudi, kar je danes geslo vseh nemških oblikujočih skupin (pisatelji, pesniki, kiparji, slikarji, gledališki igralci, glasbeniki itd.), pa naj imajo kaj smisla za duha kmetke zemlje in kmetkega človeka ali ne. Tako skušajo odkrivati življenje zemlje ljudje, ki so bili rojeni in ki žive vse življenje med mestnimi zidovi — vse radi skupnega kričavega programa prosvetnega ministra Göbbelsa, ki temelji na besedah: vsaka prava umetnost mora rasti iz kmetke zemlje. In vendar vemo, da se umetnost nikoli ne da spraviti pod točno oblikovan model, marveč mora nujno rasti svobodno, iz notranjosti vsakega posameznega oblikovalca, pa naj bo to zajeta odkodorkoli: Če umetnik v resnici doživi kmetko zemljo, njeno življenje, potrebe, napore, naj to oblikuje; če doživlja sodobne krivice velemest, tvornic, trpljenje brez-

umetnost, višjo šolo za telesno vzgojo, železniško službo in za zasebno službo. Na realni gimnaziji so se odločili: 11 za tehniko, 8 za jua, 7 za zasebno službo, 6 za filozofijo, 6 za vojaško stroko, 5 za medicino, 4 za agronomijo, 3 za prometno službo, 2 za lekarnarstvo, 2 za veterino, 3 za državno službo, 3 za šumarstvo ter po eden za likovno umetnost, bogoslovje, geodezijo, eden pa se je odločil, da bo kmetoval na domačem posestvu. Izbra poklicev je letos prav zanimiva ter kaže prave znatne izpremembe v primeri z lanskim. Na prvem mestu je bogoslovica z 19 kandidati. Ostale panoge univerzitetnega študija pa so po večini precej enakovredno zastopane, dokaz, da im naša mladina z ozirom na bodočnost preveč ne zaupa ter si je lepo izbirala poklic res po sreči in nagnjenju, dočim se je druga leta včasih kar zaletela v eno panogo, upajoč, da bo tam najlažje priti do kruha.

Cesta bo s tem znatno pridobila. Dobro bi pa še bilo, če bi se morda istočasno uredilo vprašanje hodnika tudi ob južni strani ceste, ki prav tako kriči po asfaltu.

□ Letno gledališče bo v parku. Za letošnji Mariborski teden je nameravalo mariborsko gledališče vprijeti Mariborovo komedijo »Zlatni meščan« na Rotovškem trgu. Sedaj pa se je gledališče odločilo za vprijetitev Goljve komedije »Kulturna prireditelj v Crni mlaki«, ki se bo igrala v mestnem parku in sicer na otroškem igrišču ob vhodu v Gosposko ulico. Prostor za gledalce se bo nahajal že v Gosposki in Miloš-Obilicjevi ul., oder pa v parku. Prostor bodo še preizkusili z ozirom na akustičnost.

Celje

□ Višji tečajni izpit je položil v ponedeljek na celjski realni gimnaziji Pih Boris, ki ga je moral radi boleznj preložiti za nekaj dni.

□ Umrla sta v celjski bolnišnici Jožefa Vrtačnik, služkinja, 46 let, Poljane pri Rečici ob Savinji in Marija Pilihi, 65 let, dninarica iz Vrba. N. v m. p.

Praznovanje Vidovega dne. — Pododbor UROIR poziva vse člane, da se udeležijo na Vidov dan sv. maše ob 8 v župni cerkvi; nato bo v pravoslavni cerkvi parastos in potem žalno bogoslužje v evangelijski cerkvi.

□ Stevilne žrtve nesreč. Leskovšek Terezija, 21 letna hči posestnika, Presečno, Planina pri Sevnici, je padla doma s črešnje in si zlomila levo roko. — 11 letno hčerko žagarja na Dobrni Jeseničnik Leopoldino je zgrabila žaga ter ji odtrgala lase in kožo z glave. — Kranj Ferdinand, 31 letni delavec s Ponikve je v ponedeljek padel na cesti s kolesa v jarek; pri padcu mu je počila lobanja. Zbil si je zobe in zdrobil čeljust.

□ Še k avtomobilski nesreči v Sv. Petru v Sav. dolini. Pokojni Ločičnik, ki je postal žrtev avtomobilske nesreče v Sv. Petru v Sav. dolini, je imel počeno lobanjo, zlomljeno roko in težke poškodbe na prsnem košu. Pokojnika so prepeljali iz celjske bolnišnice v Sv. Peter v Sav. dolini, kjer bo pogreb danes iz hiše žalosni po svetli maši v župni cerkvi na tamkajšnje pokopališče. Pokojni je bil tudi dolgoletni naročnik »Slovenca«. Naj počiva v miru! Sestram in bratu pa izrekamo svoje sožalje!

Ptuj

Zdravniška vest. Zdravnik dr. Franc Brumen, ki je izstopil iz banovinske službe, se je nastanil v Ptuj, kjer bo izvrševal zdravniško prakso.

Raspisano mesto sekundarnega zdravnika v ptujski bolnišnici je dobil tukajšnji domačin dr. Jožef Munda, dosedaj volonter v mariborski bolnišnici. Svojo službo je že nastopil.

Nesreča v tovarni strojil v Majšpergu. Preteklo soboto se je zgodila huda nesreča v tovarni strojil v Majšpergu, ki bi kmalu zahtevala življenje dveh mladih delavcev. Pri sušenju ekstrakta se je še na nepoznan način vnel plin, zaradi česar je eksplodiral aparat. Pri tem sta dobila hude poškodbe delavca Janez Jeliga in Janez Skledar, ki sta bila zaposlena pri tem aparatu. Njune poškodbe so težke in so ju morali prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Kmetijsko-gospodinski tečaj, ki je trajal tri mesece v tukajšnji Mladiki, pod vodstvom znane strokovnjakinje ge. Premurjeve, je končan. Tečaj, katerega je obiskovalo nad 50 dekle in gospodinj, je dobro uspel.

Smrtna kosa. Pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah je umrl ugledni posestnik in gostilničar Ivan Horvat v 66. letu starosti. Pokopali so ga v nedeljo 24. t. m. ob obilni udeležbi ljudstva. Naj v miru počiva!

Kulturni obzornik

Dve produkciji ljubljanskega konservatorija

Dve produkciji našega konservatorija sta imeli namen, pokazati ob sklepu letošnjega leta uspehe, ki so jih dosegli razni gojenci v tej šoli, in to s strani pevskih in instrumentalnih reproduktivnih sposobnosti. Na splošno bi si iz vtisov, ki so ostali v nas, ustvarili sodbo, da instrumentalna vzgoja uspeva lepše od pevke in da tako v prvi smeri vsaj v tehničnem smislu sadovi prav dozorevajo, dočim v drugi smeri uspehi niso prvim povsem skladni.

Ob produkciji sta nam predstavili sedem pevcev — solistov. Petročičev glas je že priznan, lepo, da se mu jasni tudi izgovarjava. — Lapajneva je sopranistinja marsikakšnih lepih vrlin, glas pa še ni prost vseh otredlosti. Rudolfova bo dobra pevka, pa le bolj za domači krog in v vzgojnem delu. Lovšetove koloraturni sopran ima veliko vrednost, zlasti še vsled pevkevine muzikalnosti. Toda njen razvoj ne gre ravno prave poti, zato opozarjam na pazljivost v nadaljnjem solanju, ker bi lahko škoda teh prirodnih glasovnih oblik. Svirgel kaže na posameznih tonih mestoma estetske vrednote, v celoti pa ne zmore vzbujati istega učinka, kar utegne sloneti na njegovi nejasni notranji muzikalni predstavi. Gnušova se po svoji vrednoti ne sme prezreti. Podajanje pa trpi zlasti v višinah na neki nepravni sunkovitosti (kot bi bil vsak ton lp), s čimer razbija melodično linijo. Drmoti je pevec izrazitih lirčnih tenorskih odlik. Ne ravno obsežen glas hrani v sebi zelo mnogo intimne lepote, ki se more uveljavljati zlasti v srednjih legah. Višina pa vsebuje še neko prenapetost, kar utegne biti posledica preutrujenosti in jo bo,

če ni kakšnih drugih zaprek, mogoče izgladiti. Ker je pevec izredno muzikalen in poln topllega občutja (oboje je dokazal v visoko zahtevni in vredni Ravnikovi skladbi »Seguidille« in mu je treba šteti o veliko prednost, da je izbral za svoj končni nastop tako resen program) je pričakovati, da nam v njem zraste res dober pevec, vsled česar zahteva ta pojav pozornosti merodajnih krogov, da se mu omogoči še dokončna izdelanost glasu.

Na obeh produkcijah pa smo čuli tudi sedem instrumentalistov, ki kažejo po večini prav lepe uspehe. Pihalni instrumenti se pri nas še vse premalo gojijo, pa bo treba v tej smeri zelo pihotiti, kajti na domačem orkestralnem polju nas čaka še ogromno dela. Ob tej priliki smo slišali od pihalcev le klarinetista Raubarja, ki se je po muzikalnosti in tehnični izvežbanosti prav lepo obnesel. Dva violinista sta tudi uspešna. Mladi Dušan Prevorsek je sorazmerno s svojimi mladostnimi početki pokazal dovolj sadov. Dermelj pa je v dosti zaviti violinski ciacconi lepo uveljavil svojo resno in že visoko izdelano tehnično stran poleg lepe muzikalne vsebine. Štirje klavirski gojenci so pokazali enako lepe uspehe. Zora Ruppel-Turkova bo šla, kot kaže, dobro pot. Božena Mucha vsebuje v svojem podajanju že mnogo tehničnih odlik in dosti pristne muzikalne svojstvenosti. Silva Hraščeva je dospela že na visoko stopnjo prave klavirske tehnike in se more v njenem podajanju čutiti mnogo doslednega glasbenega pojmovanja, čeprav nima še v sebi polne graditeljske sile, ki je večinoma pogrešajo ženske v glasbeni umetnosti. Reinhold Gallatia pa je s svojo izvedbo Griegovega res visoko zahtevnega klavirskega koncerta (ki ga je odigral na pamet) nas vse prepričal o svojem velikem muzikalnem talentu, ki se javlja v pravem pojmovanju umetnine v plastičnem prikazovanju glasbenih misli in v lepem občutovanju za vse tudi podrobne finese, kar je vse zgorečeno v pretežnost proti prirodnim eruptivni sili. S svojim izvajanjem je osvojil vse prisotne. Spremljal ga je orkester drž. konservatorija in Orkestralnega društva pod

poselnih množic, in sicer z bolečino srca, naj to vložijo v svoje delo. In tisočeri problemi, ki rušijo etiko in sredo sodobnega človeštva, se pretakajo v posameznih umetnikih. Če vsa ta vprašanja prevzame v umetniku in se izčisti, jih utegne nadarjeni oblikovalec izraziti v veliki umetnosti — če temelje v kmetiki zemlji ali kje drugje. Samo svobodna, netendenčna, iz resnice zajeta umetnost je prava in koristna za sedanjost in prihodnost, vsaka vsiljena »umetnost« pa je mrtvoorjen otrok.

Dr. Ivan Esih, znani hrvatski publicist, ki spremlja zlasti vse slovanske kulturne pojave (tudi slovanske, zlasti književne) in ki si je ob obisku bolgarskih književnikov v Ljubljani ogledal v družbi našega kulturnega urednika nekatere kulturne institucije v Ljubljani in nekatere važnejše slovanske knjige tega leta, je napisal zadnje čase v hrvatske liste več poročil o slovanskem kulturnem življenju. V današnji številki »Obzora« (25. junija) poroča z zelo priznalnimi besedami o »Kroniki« ter o »Slovenskih protestantskih pisih«.

Humoristična podoba pri Jeanu Paulu. Günther Voigt je napisal študijo (v posebni knjigi) o humoristični noti Paulovih del, kjer je humoristična oseba ogledalo pesnika samega. O celokupnih delih pravi pisec: Pesnik Jean Paul je izstopil iz kroga pesnikov časa in se uvrstil med pesnike teologov in mistikov.

Tudi Nobelova nagrada se niža. Kakor javlja etockholmaka Akademija znanosti, bo znašala letošnja Nobelova nagrada 162.607 švedskih kron dočim je znašala lansko leto 170.000.

Prejeli smo: Litanijske prev. Srca Jezusovega. Uglasbil Al. Mav, C. M. Za predpevajoči moški zbor in odpevajoči ljudski zbor. Druga izdaja. Cena 3 Din. Naročajo se: Jugoslovanska knjigarna, Ljubljana.

V včerajšnjem članku »Hrvatska umetnost od 1880—1890« se je vrnilo več tiskovnih napak, katere pa so bravci gotovo že sami popravili.

Ljubljanski komunistični proces

Včeraj je okrožno sodišče izreklo sodbo - 25 obtožencev obsojenih, 6 pa oproščenih

Ljubljana, 26. junija.

Predsednik velikega kazenskega senata s. o. s. g. Adolf Hudnik je danes ob 11 objavil sodbo v komunističnem procesu, ki se je pričel 18. junija v nekdanji veliki porotni dvorani. Obravnava je trajala šest dni ter je bila v soboto končana. Prvotno je bilo obtoženih komunistične propagande in soudeležbe pri tajnih komunističnih organizacijah 32 ljudi, proti enemu obtožencu je bila obravnava izločena, tako da se je pred velikim senatom zagovarjalo 31 obtožencev. Sodba je bila danes javno razglašena. Ze pred 11 je šest letniških paznikov pripeljalo v dvorano vse obtožence, ki so po vrstnem redu zasedli svoja mesta. V dvorani je vladala velika vročina. Za obtožence so bile določene štiri vrste klopi. Pred porotno dvorano se je še poprej zbralo veliko število ljudi, ki so hoteli slišati sodbo, večinoma so bili sorodniki obtoženec, pa tudi mnogo prijateljev obtoženih. Predsednik se je točno ob 11 pojavil v dvorani ter odredil, da se dovoli vetop občinstvu v dvorano, ker bo sodba javno prečitana.

Med splošno pozornostjo je predsednik začel štati vsebino sodbe. Ze iz prvih stavkov je vsako lahko opazoval, da bodo nekateri oproščeni.

Bili so obsojeni:

Feuerberg Izak, poljski državljani, rodom iz Drohobyzza, medicinar, na 2 leti in 6 mesecev robije, v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta in v izgon iz naše države za vselej. Feuerberg je kazen sprejel.

Juvan Ivan, 30 letni samski delavec iz Ljubljane, na 1 leto in 6 mesecev robije ter v izgubo častnih državljskih pravic za 5 let.

Tomec Ivan, 38 letni oženjen delavec tobačne tovarne, na 1 leto in 6 mesecev robije ter v izgubo častnih državljskih pravic za 5 let.

Butinar Josip, 30 letni kleparski mojster v Tomčevem, na 9 mesecev strogega zapora ter v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta.

Janežič Ferdinand, 24 letni samski čevljarški pomočnik v Spodnji Šiški, na 1 leto strogega zapora ter v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta. Sodbo je sprejel.

Keršič Ciril, 24 letni samski trgovski pomočnik v Ljubljani, na 13 mesecev strogega zapora ter v izgubo častnih državljskih pravic za 2 leti. Sodbo je sprejel.

Krainer Rudolf, 28 letni samski mizar v Ljubljani, na 13 mesecev strogega zapora ter v izgubo častnih državljskih pravic za 2 leti. Prvotno si je pridržal pravico priziva zaradi kazni.

Saksida Jože, 30 letni oženjen zidar, italijanski državljani, stanujoč v Zgornji Šiški, na 1 leto in 8 mesecev robije ter v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta, po prestani kazni izgon iz naše države za vselej. Sodbo je sprejel.

Saksida Marcela, 26 letna zidarjeva žena, italijanska državljanka, na 6 mesecev strogega zapora ter v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta. Po prestani kazni izgon iz naše države za 10 let. Si je pridržal pravico priziva.

Mervin Roman, 32 letni električar, italijanski državljani, na 6 mesecev strogega zapora ter v izgubo častnih državljskih pravic za 3 leta. Po prestani kazni izgon za 10 let. Si je pridržal pravico priziva.

Bratko Ivan, 20 letni študent prava, stanujoč v Ljubljani, Dolenska cesta 28, na 13 mesecev strogega zapora. Je nastopil kazen.

Zentrich Mirko, 20 letni dijak gimnazije v Ptuj, na 15 mesecev strogega zapora ter v denarno kazn 180 Din, oziroma 3 dni nadaljnjega zapora. Kazen je nastopil.

Potrč Ivan, 21 letni dijak pujske gimnazije, na 10 mesecev strogega zapora. Kazen je sprejel.

Kveder Dušan, 19 letni študent tehnike, iz Ptuj, na 5 mesecev strogega zapora. Je prijavil revizijo.

Znidarič Anton, 19 letni dijak, iz Borovnice, na 10 mesecev strogega zapora. Kazen je sprejel.

Ile Rudolf, 20 letni dijak, v Krčevini pri Vurbergu, na 5 mesecev strogega zapora. Kazen je sprejel.

Spolenak Ivan, 33 letni kovaški mojster na Bregu pri Ptuj, na 3 leta in 6 mesecev robije ter v izgubo častnih državljskih pravic za 5 let. Bil je zaradi komunistične propagande že dvakrat kaznovan. Kazen je nastopil, a prijavil je priziv zaradi previsoke kazni.

Kogej Jože, 20 letni strojnik v Ptuj, na 15 mesecev strogega zapora. Kazen je sprejel. Prvotno si je pridržal pravico priziva.

Dostal Samo, 10 letni jurist v Ljubljani, na 6 mesecev strogega zapora. Kazen je sprejel. Všteje se mu preiskovalni zapor od 28. decembra 1933.

Kureš Peter, 19 letni trgovski nakupovalnik-djak, v Moškanjcih, na 6 mesecev strogega zapora. Kazen je sprejel.

Kuhar Marko, 22 letni dijak, v Borovcih pri Ptuj, na 6 mesecev strogega zapora. Je prvotno prijavil priziv.

Vnuč Jože, 18 letni trgovski pomočnik v Ptuj, na 2 meseca zapora. Je sprejel kazn.

Znidar Ivan, študent tehnike, stanujoč v Ljubljani, na 4 leta robije in v izgubo častnih državljskih pravic za 5 let. Kazen je nastopil, a prijavil priziv zaradi previsoke kazni.

Jamnikar Franc, 26 letni knjigovoz, iz Rožne doline, na 14 mesecev robije ter v izgubo častnih državljskih pravic za 5 let. Kazen je sprejel.

Jamnikar Jože, 24 letni štukater, iz Rožne doline, na 3 mesece strogega zapora ter v izgubo častnih državljskih pravic za 2 leti. Ta je kazn sprejel. Bil pa je obsojen samo zaradi prestopka zoper pravosodje.

Oproščeni so bili:

Mirko Košir, 29 letni profesor v Kranju; **Egon Ehrlich**, 28 letni samski čevljarški pomočnik v Ljubljani; **Kolman Jože**, 30 letni dnevnikař-sluzitelj pri pošti na Vrhniki; **Prusnik Franc**, 35 letni sodar na Skarucni pri Vodicah na Gorenjskem; **Löw Blanka**, 32 letna medicinka, poljska državljanka, stanujoča v Ljubljani, Prečna 2, ter **Cernič Jože**, 26 letni študent tehnike v Ljubljani.

Obtoženi so mirno poslušali sodbo. Utemeljitev sodbe je trajala dobro uro. Po končani sodbi je predsednik podal kratak pouk o pravnih lekih. Državni tožilec je prijavil revizijo in priziv. Zahteval je dalje, da ostanejo vsi obtoženci, ki so prejeli manjše kazni in bi bili že puščeni na svobodo, kakor tudi vsi oproščenci še nadalje v zaporu do pravomočnosti končne sodbe. Vsem obtožencem se je vračunal v kazni preiskovalni zapor od arede decembra naprej. Branilci so ugovarjali predlogu državnega tožilca.

Veliki senat je nato odšel na posvetovanje, ki je trajalo dobre pol ure. Nato je predsednik objavil sklep:

1. Ob obtožbi oproščeni Košir Mirko, Ehrlich Egon, Kolman Jože, Prusnik Franc ter Cernič Jože se takoj puste na svobodo. 2. Oproščena poljska državljanka Löw Blanka se pridrži v zaporu. 3. Obtoženci, katerim utegne kazni v kratkem nehati, se tudi pridržijo v zaporu, ker jih zaradi revizije državnega tožilca ni mogoče po zakonu izpustiti, dokler ni sodba pravomočna. 4. Onim obtožencem, ki so si pridržali pravico revizije, se od danes od 12 popoldne naprej v kazni ne všteje nadaljni zapor do pravomočnosti sodbe II. instance. Ta sklep je vplival na obtožence, da so večinoma vsi izjavili, da nastopijo kazni.

Ob 13 je bila formalno zaključena velika obravnava. Veliki senat so tvorili: s. o. s. g. Hudnik Adolf, predsednik; kot sodniki: s. o. s. g. Kovač Franc, s. o. s. g. Orožen Franc, s. o. s. g. Lederhas Rajko in s. o. s. dr. V. Senk. Državno toilstvo je zastopal namestnik državnega tožilca dr. Hinko Lučevnik. Obtožence so branili: dr. Vladislav Pagan, dr. Aleš Persin, dr. Milan Lemež, dr. Aleš Stanovnik, dr. Zifko, dr. Vladimir Knaflič, dr. Boris Furlan, dr. Lojze Campa, dr. Bogdan Žužek in dr. Pokoren.

Konferenca naših školov

Zagreb, 26. junija. b. Snoti in danes so odptovali iz Zagreba povečini vsi nadškofje in škofje, ki so se udeležili posvetitve dr. Stepinca za pomožnega nadškofa zagrebskega. Čeprav ni bila uradno sklicana konferenca katoliških školov, so škofje vendarle porabili to priliko, da se posvetujejo o vseh aktualnih cerkveno-političnih problemih, z ozirom na zadnje vesti, da je konkordat med našo državo in Vatikanom že skoraj sklenjen. Kar pa je moral nuncij, ki je doyen diplomatskega zbora, zaradi obiska francoskega zunanjega ministra Barthouja nujno odptovati v Beograd, je nuncij zato že v nedeljo popoldne v kratkih besedah orisal položaj. V teku včerajšnjega dne so škofje razpravljali doblijeni informacijah in kolikor se je moglo zvedeti, se potrjuje vest, ki jo je objavil »Slovenec«, da je konkordat v zaključni fazi. Prestala so samo še nekatera vprašanja, ki pa se morajo še končno javno stilizirati. Ta vprašanja so: 1. vprašanje konfesionalnih šol, 2. obseg in delovanje Katoliške akcije, 3. nadzor nad cerkvenimi posestvi s strani države, 4. uporaba glagolice pri službi božji, 5. procedura pri imenovanju školov. Po splošnem mnenju bo tudi v teh vprašanjih prišlo do sporazuma zaradi uvidenosti, ki jo kaže Vatikan, kateremu je znana ureditev odnosov med državo in ostalimi cerkvami, predvsem pravoslavno. Na konferenci je bil izvoljen tudi poseben odbor, ki bo zasledoval vse poteke, še preostalih pogajanj in bo tudi merodajnim činiteljem predložil svoje želje.

Vinotočarji v obrambi

Ljubljana, 26. junija.

Nova naredba banske uprave o omejitvi obratovalnega časa v vinotoču in bufetu je občutno zadelo lastnike teh lokalov. Naredba je očito imela namen, da prepreči pijančevanje, hkrati pa bi napravila tudi veliko krivico lastnikom in osebi vinotočev. Res je, da v nekaterih slabših vinotočih, zlasti dalmatinskih, ljudje mnogo pijejo, toda to velja tudi za gostilne, nasprotno pa je večina ljubljanskih vinotočev prav dostojna in zmožna sprejeti vsako pošteno družbo. V namenu, da napravijo primerne korake v obrambo svojih pravic in da razlože banski upravi resnični položaj, je enotni sekciji vinotočarjev in bufetarjev Zdrženja gostilniških podjetij sklicala v Kajfeževi vinarni pod nebotičnikom sestanke, ki so se ga udeležili skoraj vsi ljubljanski lastniki teh malih gostilniških obratov in pa tudi močna deputacija iz Celja. Zborovanje je vodil predsednik sekcije g. Kolšek.

Nova naredba banske uprave določa, da smejo biti vinotoči odprti od pol 8 zjutraj do 20, medtem ko so imeli dosedaj bufeti pravico, da so bili od

prti od 6 do 24, vinotoči pa od 6 do 21. Ob nedeljah in praznikih pa bi morali biti bufeti in vinotoči sploh zaprti. Po tej novi uredbi bi vinotoči in bufeti izgubili približno vsak po 190 poslovnih dni v letu, ako računamo tudi jutranje in večerne ure. Vsi ti obrati bi morali reducirati tudi okoli 100 uslužbencev samo v Ljubljani.

Zborovanje je bilo zelo burno in se je zelo veliko število udeležencev oglasilo v debati. Vsi zborovalci pa so oboedili postopanje Zdrženja gostilničarjev, ki je bilo naprošeno za sodelovanje, pa je to odklonilo. Takšen ukrep ni v korist splošnosti, ker bi konzum vina potem zelo padel in s tem davčna moč države, banovine in občne, pa tudi prodajna možnost vinogradnikov. Tudi občinstvo bi izgubilo priliko za družabno zbiranje in doetoten odhiti v demokratičnih in cenčnih lokalih. Zborovanje je sklenilo, da odpošljejo vinotočarji deputacijo k g. banu in županu, ki na obema razloži stališče sekcije. V deputacijo so bili izvoljeni: gg. Kolšek, Kahne, Lukež, Briški, ga. Juretič in g. Meštrov iz Celja.

Danes popoldne je g. ban sprejel deputacijo, ki mu je izročila izčrpano spomenico. G. ban je deputacijo sprejel in ji obljubil, da bo vse primer proučil in je obenem zagotovil, da dokler ne izda odloka, ostane vse pri starem. Naredba bi eicer stopila 29. t. m. v veljavo, toda ta določba je po banovi izjavi anulirana.

Deputacija se je zglasila še pri g. mestnemu županu in tudi mestni župan je deputaciji obljubil vso naklonenost in podporo.

III. labor slov. skavtov

V proslavo desetletnice obstoja stega skavtov v Mariboru bo od 5. do 16. julija 1934 v Bistrici pri Mariboru III. labor skavtov Dravske župe, katerega se bo udeležilo po dosejanih prijavah okrog 200 slovenskih skavtov, zastopniki drugih jugoslovanskih skavtskih žup ter četa poljskih skavtov-kolesarjev, ki se bodo na svojem potovanju po južni Evropi ustavili tudi nad Mariborom, ter zastopniki češkoslovaške in avstrijske skavtske zveze. Definitivnega odgovora še ni iz Bolgarije, skotaj gotovo pa bodo tudi bratje Bolgari zastopani na slovenskem laboru. G. minister za narodovo telesno vzgojo, dr. G. Angjelinovič, ki je pokazal veliko zanimanje za skavtski pokret in je prevzel nad tem laborom pokroviteljstvo, si bo najbrž sam ogledal ta labor in bo prisostvoval tudi slavnostni otvoritvi. Da pripravi vse potrebno, labori že od 15. junija dalje na istem prostoru steg Maribor in samo še čaka bratov od drugod. Program labora obsega razen internih tekmovalij in sej, sestankov vodij konferene še izlete v Ruše in Falo, Maribor Mariborski otok ter Pohorje in za severno mejo, na Kozjak. Med občinstvom samim je veliko zanimanja za ta labor, obiskovalcev je bilo že doslej več sto.

Velika tuba
NIVEA
PASTA ZA ZOB
čudovita po okusu
neprekosljiva v učinku!

Šolske vesti

Na banovinski mlekarški šoli v škofji Loki se otvori novo šolsko leto dne 15. septembra 1934. Glavni pogoji so: praksa iz mlekarstva ali dojenja kmetijske šole ter krepka telesna konstrukcija. Vzdražalnika za vso oskrbo na zavodu znaša mesečno 500 Din, obiskovalci izven dravske banovine plačajo še 100 Din na mesec za šolnino. Kraljevske banke uprave podeljujejo ubožnim učencem mlekarške šole v škofji Loki podporo od polovice do treh tretjin zneska za vzdrževanje. Kolikove in predpisano opremljene prošnje za sprejem se morajo vložiti najkasneje do 15. avgusta 1934 pri zavodnem ravnatelstvu, katero bo obveščalo prošilce tudi še o ostalih formalnostih glede sprejema.

Koledar

Sreda, 27. junija: Matj vedne pomoči. Hema (Ena), vdova; Ladislav. — Ščip ob 6.08. Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl g. Bogomir Purkat, sin voznika cestne železnice. Pogreb bo v sredo, 27. junija ob 3 popoldne izpred mrtvašnice javne bolnišnice. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Z univerze. Promovirani bodo za doktorje prava univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani dne 30. junija 1934 ob 12: Dolenc Jurij iz Sopotnice, Dremelj Anton iz Malega Mlačeva, Grošelj Leopold iz Ljubljane, Korčec Adolf iz Ljubljane, Lampret Maksimilijan iz Strazhice, Puc Boris iz Gorice, Schiffer Živko z Jesenic, Šuklje Vladimir iz Jelce in Znidar Anton iz Mirne.

— Diplomirani so bili na juridični fakulteti v Ljubljani gg. Kobal iz škofje Loke, Poberaj Valentina iz St. Vida, Levičar Zlato iz Ljubljane, gđ. Bozaj Mira iz Ljubljane, Smolčak Milovan iz Splita ter Zupan France iz Novega mesta. — Čestitamo!

— Diplomiran je bil na juridični fakulteti v Ljubljani Sonc Vladimir iz Maribora. Iskreno čestitamo!

— Iz vojaške službe. V naši mornarici so odrejeni za vršila dolžnosti prvega častnika kr. podmornice »Nebojša« poročnik bojnega broda II. razr. Josip Saksida; na službo na kr. podmornico »Osvetnik« poročnik fregate Baldomir Saje; na službo na kr. podmornico »Nebojša« poročnik korvete Dragotin Serić; za vršila dolžnosti prvega častnika kr. broda »Hvar« poročnik bojnega broda II. razr. Zenon Adamič in na službo v hidrografske urad mornarice poročnik fregate Rajko Valand.

Ostale vesti

— Polovična vožnja v Ljubljano k posvetitvi nove župne cerkve sv. Cirila in Metoda pri Sv. Kristofu je dovoljena. Velja od 28. junija do 4. julija. Vsakdo naj kupi cel vozni listek do Ljubljane in ga da žigosati z mokrim žigom. Za povratek se bodo dobile legitimacije po 1 Din v pisarni poleg cerkve sv. Kristofa. S to legitimacijo in voznim listkom se bodo udeleženci peljali domov brezplačno. P. n. župne urade prosimo, da na primeren način — morda s prižnice na praznik sv. Petra in Pavla — opozore ljudi na to ugodnost.

— Teraž za dušne pastirje pod imenom »Zweite Dorfsseelsorger-Wochen« bo od 6. do 10. avgusta v Ljudskem domu v Hubertendorfu pri Amstettenu na Nižje Avstrijskem. Letos se bo obdelalo vprašanje: Mladina na deželi in dušni pastir. Za ustanovljenje in prebrano se plača dnevno 5 šilingov. Priglasiti se je treba na naslov: Seelsorger-Institut, Wien I., Stephanplatz 3. Referati prvega tedaja so izšli v posebni knjigi z naslovom »Die lebendige Pfarrgemeinde«; dobi se ravnotam.

— Zeldjučni izpit na drž. trgovski akademiji v Ljubljani se je vršil od 11. do 26. junija. K izpitu se je prijavilo 39 kandidatov(-inj). Izpit so položili 34, odklonjenih na tri mesece je bilo 5 kandidatov(-inj). Izdelali so: Azman Franc, Bizjak Terezija, Čajić Rudolf (z odliko), Dečman Mihaela, Dežman Majda, Dolžan Mirko, Drovnik Karolina, Grom Mida, Herzele Edita, Hieng Janez, Jecelj Franc, Klavara Danica, Kostevc Peter, Kozina Tatjana, Krajec Anton, Kresnik Marija, Kriznar Miroslav, Lah Mirko, Ložar Viktorija, Lukas Franc, Miklavc Frančiška, Papež Darinka, Pojačnik Dušan, Pretnar Božena, Rožanc Majda, Skok Marija, Šter Eva, Susteršič Peter, Švigelj Stanko, Tavčar Gabriella, Verbič Nada, Verovšek Jože, Zorko Eva (z odliko), Zagar Karol.

V slabotnem in pokvarjenem želodcu zastaja hrana, vsled česar nastaja v želodcu ogabno kisló vrenje in s tem motnja celega organizma. Zato skrbite za odpravo te neznosne bolezni, kar dosežete na edinstven način, ako popijete zjutraj in večerjo eno do tri čaše Rogaške zdravilne slatine »Tempel« ali »Styria«, pri morebitnem zaprtju pa vzemite »Donat«.

Dev. Marija v Polju

— Kopalni vlaki. Pričenši od 29. junija t. l. bo vozil na progi Ljubljana gl. kol.—škofja Loka in obratno ob sobotah ter ob nedeljah in praznikih kopalni vlak s 50 odstotnim popustom od normalnih voznih cen. Kopalni vlak bo odhajal iz Ljubljane gl. kol. ob sobotah ob 14.15, ob nedeljah in praznikih pa ob 12.53 ter se vračal v Ljubljano gl. kol. ob 19.03. Kopalni vlak bo vozil samo ob lepem vremenu, kar bo vsakokrat od 10 dalje razglašeno pri postojnih blagajnah.

— Letalske zveze s Splitom ne bo. V izpopolnitev jugoslovanskega zračnega prometa je bilo letos namenavano, da se odpre tudi letalska zveza s Splitom. Kakor pa sedaj poročajo z merodajnega mesta, se ta zveza letos ne bo ustavila, ker so naleteli na skoraj nepremostljive težave.

— Sezona v Dalmaciji se dobro razvija. Te dni je prispela v Split skupina 300 češkoslovaških turistov. Istega dne je prispela tudi skupina 80 avstrijskih turistov.

— Prvo grozdje na mostarskem trgu. Na trgu v Mostarju se je dne 26. junija prvo zrelo grozdje, in sicer že v precejšnji množinah. Seveda so se ljudje kar tepli zanj.

— Interesente opozorjamo na razpis o dobavi premoga in drv za mesno noš tivo v Ljubljani, ki je priobčen v današnji številki.

— Kolpa nevarno narašča. Zaradi deževja v zadnjem času Kolpa grozeče narašča. Včeraj je znašal njen vodostaj že 5.70 metrov nad normalo. Na nekaterih krajih je že povzročila povodnji s precejšnjo škodo.

— »Kraljica Marija« zopet doma. Predvčerajšnjim zjutraj se je vrnil v splitsko luko največji in najboljši jugoslovanski potniški parnik »Kraljica Marija« s svoje turneje po Sredozemskem morju, ki jo je priredila Jadranska straža. Toda že včeraj je krenila na novo turnejo, ki jo je priredila turistična pisarna »Urania«.

— Smrti nosen kačji pik. Pred dnevi je v Dol. Lendavi v Prekmurju umrla Elizabeta Zoman za posledicami kačjega pika. Nesrečno dekle je s svojimi vrstnicami grabilo seno. Naenkrat je začutila na levi nogi strasno bolečino in hip za tem je opazila veliko kačo, ki se je pripravljala na nov pik. V zadnjem trenutku je odskočila proč, kačo pa so kmetje ubili. Dekle so takoj prepeljali k zdravniku v Doljno Lendavo, toda umrla je med prevozom. Zdravnik je mnenja, da je dekle zadela srčna kap od prestopnega hudega strahu.

— Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevno uporabo pol čaše naravnega »Franz-Josef«-grenčice. Strokovni zdravniki za motenja v prehrani hvalijo »Franz-Josef«-vodo, ker pospešuje delovanje želodca in črevesa, preprečuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolča in sečnice, poživlja izmenjavo snovi in osvežuje kri.

— Slovar tujk, spisal dr. Fran Bradac, 174 strani, obsega približno 5000 besed — založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani leta 1929. V današnjem času, konam zvene na ušesa zaradi ogromnih tehničnih pridobitev na vseh poljih znanosti, nam je dober slovar tujk neobhodno potreben. V slovaru najdemo vse, kar je laiku nepoznanega, tujega, z dodatkom iz katerega jezika beseda izvira. Knjiga pa ima tudi namen one tujke, ki jih lahko pogrešamo, nadomestiti z dobrimi domačimi izrazi. Posebno dnevno časopisje in deloma tudi knjige uporabljajo vedno pogostjeje izraze, ki jih večkrat niti izobražene, če ni študiral ravno latinske šole, pri najboljši volji ne razume vseh. Glede na vse to potrebuje danes »Slovar tujk« že vsak človek, ki prebira dnevno časopisje in knjige. Izrazi so navedeni tako, kakor se v slovenščini izgovarjajo ali pišejo, kar porabnost slovarja še poveča. Oblika je priročna, žepna in stane vezan 50 Din, nevezan 40 Din. Prepričani smo, da bo segel po slovarju vsak izobraženec in preprost človek.

— V bolničarsko podčastniško šolo v Nisu in v voj. obrtno šolo voj. tehničnega zavoda v Kragujevcih bodo sprejeti gojenci iz meščanstva. Pogoji so razvidni iz službenega voj. lista na strani 1027 do 1032, ki je interesentom na razpolago pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

— Dr. Schweiger, zobozdravnik, Ljubljana. Prešernova ulica 52, ne ordinira do 2. julija.

— Denarni zavodi v dravski banovini na Vidov dan, dne 28. t. m., ne poslujejo.

— Pri zapeki, motnjah pri prebavi, gorečih v želodcu, krvnih navali, glavobolu, splošni slabosti vzemite zjutraj na tešče kozarec »Franz-Josefov« grenčice.

V slabotnem in pokvarjenem želodcu

zastaja hrana, vsled česar nastane v želodcu ogabno kisló vrenje in s tem motnja celega organizma. Zato skrbite za odpravo te neznosne bolezni, kar dosežete na edinstven način, ako popijete zjutraj na tešče, potem približno pol ure pred kosilom in večerjo eno do tri čaše

ROGAŠKE

zdravilne slatine »Tempel« ali »Styria«, pri morebitnem zaprtju pa vzemite »Donat«.

Moste pri Ljubljani

K posvetitvi nove župnijske cerkve sv. Cirila in Metoda pri Sv. Kristofu pojdemo v nedeljo zjutraj skupno. Zanimanje je veliko, zlasti za spreved. Tudi v soboto zvečer se bo mnogo Moščanov udeležilo procesije, ko bodo nesli sv. relikvije iz stolnice k Sv. Kristofu. Znatno bo število narodnih noš.

Dev. Marija v Polju

Za slovesnost posvetitve cerkve pri Sv. Kristofu se pri nas ljudje zelo zanimajo. Imeli smo že nekaj sestankov v ta namen. V nedeljo zjutraj pridemo peš, na okrašenih kolesih, na okrašenih vozovih in celo na konjih v Ljubljano. Precej bo tudi narodnih noš.

Trbovlje

Razstava na meščanski šoli je s svojimi risarskimi in ročnimi izdelki vzbudila pri starih učencih in tudi ostalem občinstvu zaslužen zanimanje. Cela vrsta risarskih izdelkov je bila naravnost umetniška. Izredno pozornost ženskega sveta pa so vzbujala dekliška ročna dela, ki so bila z okusom in skrbno izdelana, posebej ona, na svilo slikana, bodisi z navadnimi ali reliefnimi barvami. Pismeni izdelki »Moji sestavki« so ugajali na zunan vsak po svojem izvrzmem ovitku, še bolj pa po vsebini, najlepša so bila dela iz rudarskega življenja, res doživlja mladih duš. S svojo razstavo je pokazala meščanska šola razveseljiv napredek. K doseženim uspehom lahko samo čestitamo!

Veja je udarila. Na rudniškem pralniku pod Posetjem je prala perilo rudarjeva žena Jurca Marija. Med tem se je odlomila nad njo stara bukova veja in jo tako nesrečno zadela po glavi in hrbtu da je nezavestna padla na tla in si še pri tem zlomila levo roko v zapestju. Z rešilnim avtomobilom so jo prepeljali v bolnišnico, kjer ji je zdravnik nudil prvo pomoč.

Mala matura na meščanski šoli, h kateri je bilo pripuščjenih vseh 31 kandidatov 4. razreda, se je končala z naslednjim uspehom: 7 jih je napravilo 1 odličnim, 15 s prav dobim, 3 z dobrim uspehom. Šest učencev pa ni naredilo izpita in ga bodo ponavljali čez dva meseca.

Vzor ameriške življenske filozofije

Kako se danes uveljaviš? - Reklamni kralj ti to pove

V Ameriki je izšel in ima velikanski uspeh življenjske lani umrlega Harryja Reichenbacha, ki je zaslužil častni priimek »reklamnega kralja«. Postal je bogat v zvezi s kinematografom, a poprej je prehodil dolgo pot od skromnih začetkov.

Nevidna riba

Reichenbach je prvič uveljavil svojo duhovitost, ko mu je tožil lastnik lepe, nove restavracije v newyorškem centru, da ima premalo gostov. Reichenbach mu je po kratkem premišljevanju postavil v izložbo lepo stekleno posodo z vodo in napisom: »Pozor! Ta izredno lep primerek brazilske nevidne ribe je edinstven v Zedinjenih državah! Ljudje so pričeli oblegati okno. Marekdo se je bahal, da ima oster vid in vidi v akvariju kakor steklo prozorno ribo. Radovedneži so se prepirali, šli v restavracijo po točnejše podatke in naposled naročili jedi s piščo. Restavracija se je kmalu splošno priljubila vsem.

Tiskovna pomota

Med vojno je kupil Reichenbach film s Saro Bernhardovo v glavni vlogi, ga poslal v Južno Ameriko in brzojavil v Buenos Aires, da ga spremlja velika igralka osebno. Velikanska množica z godbo, vladnimi in mestnimi zastopniki, je čakala na parnik v pristanišču. Reichenbach je sprejel in pogostil delegate ter pojasnil, da se je dogodila ne ljuba pomota. V brzojavki je izostala beseda »film«, kar da je povzročilo neresenične vesti o osebnem potovanju igralko v Ameriko. Delegati so mu zamerili, a to je ostalo brez pomena. Ves južno-ameriški tisk se je smejal zgodbi z brezobzirno reklamo. Reichenbach je sijajno prodal svoj film.

Novce je treba razsipati

Ko je stal Reichenbach na višku slave in zaslužil po več tisoč dolarjev na teden, je res pomenil v Hollywoodu najvišjo oblast. Nekoč je stavil, da bo povišal v teku desetih dni poprej neznanu dekle do zvezdnice in je stavo tudi dobil. Njegova izvoljenka je bila zdaj priljubljena igralka Klara Bow. Seveda je rabil reklamni kralj v svoje namene najrazličnejše domisleke. Tako mu je nekoč potožil njegov prijatelj kinematografski igralec Francis Bushman, da mu dajejo vedno samo podrejene, neznatne vloge. Hotel je dobiti boljše nameščenje. »Reklamni kralj« je takoj peljal prijatelja k ravnatelju nekega velikega filmskega pod-

jetja in privlekel v avtomobil tudi težko vrečo z bakrenim drobižem. Vozil se je počasi in neprestano razmetaval noviče. Dečki, brezposelni in zijala so se podili za avtomobilom. Ko sta dospela Reichenbach in Bushman na cilj, je nastala na ulici gneča. Reichenbach jo je takoj izkoristil kot dokaz izredne priljubljenosti svojega prijatelja. Presenečen ravnatelj je pogledal skozi okno in naklonil Bushmanu trojno plačo namesto one, ki bi jo sicer dobil.

Američani so ponosni na Reichenbacha, ki ga imenujejo po velikem podjetniku minulega stoletja »Barnum II.«. Ta je toliko zaslužil z ljudskimi veselnicami ter odkril siamska dvojčka Rodiko in Dodiko, bradato gospe Julijo Pastrano in druge čudeže. Američani so slejkoprej trdno prepričani, da šteje 19. stoletje tri največja imena: Napoleona, Edisona in Barnuma.

John Davidson Rockefeller, petrolejski kralj, ki velja za najstarejšega človeka na svetu, bo 8. julija slavil 95. rojstni dan. Kljub svojemu bogastvu je vselej živel skromno.

Sklepni revmatizem v zvezi z jetiko

Na zadnji seji društva dunajskih zdravnikov je dr. Pillat, vseučiliški docent, poročal o spremnih pojavih pri sklepnem revmatizmu. Še prej sta dr. Löwenstein in Reitter izrazila domnevo, da je sklepní revmatizem v zvezi z jetiko. Posrečilo se je dokazati, da obstoje v krvi bolnika, ki je obolen za sklepnim revmatizmom, jetični bacili. Zato so zdravniki smatrali sklepní revmatizem za neko obliko jetike. Dr. Pillat je pri 17 izmed 28 takšnih bolnikov ugotovil, da imajo v očesni duplini iste znake bolezni kakor jetični. Ta ugotovitev je zopet potrdila domnevo, da je sklepní revmatizem v zvezi z jetiko.

Bolnik

»Kaj vam je?«

»Tako nekako je z menoj, gospod doktor: jem s slastjo, pijem tudi precej, zdi se mi, da tudi spim dobro; toda vsakokrat, ko bi moral začeti delati, me oblije nekak mrzav po vsem hrbtu.«

★

Mamica kupuje klobuk

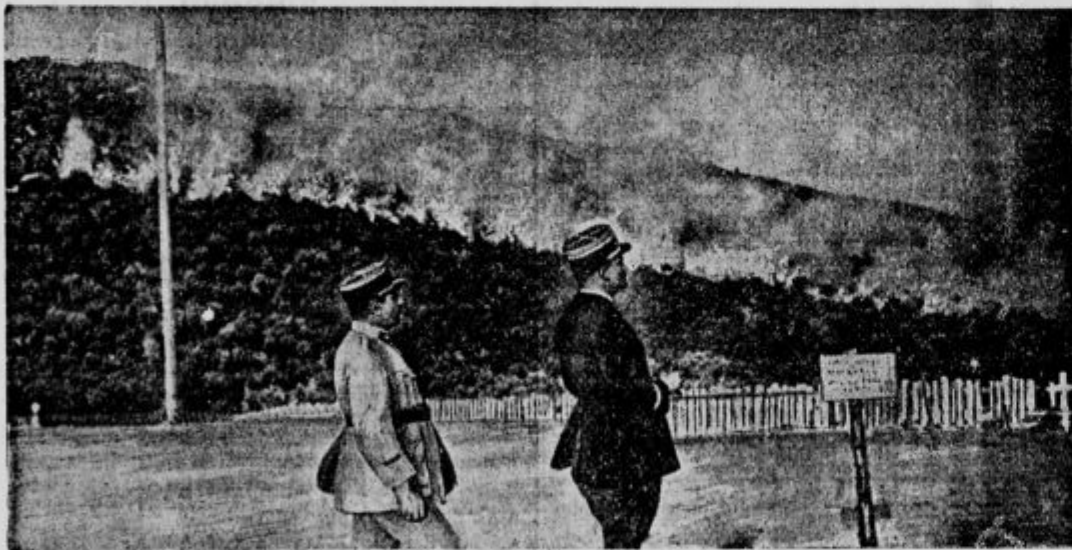
»Ali moramo še dolgo čakati, atek?«

»Ne, Janezek, zadnji klobuk bodo pravkar vzeli iz izložbe.«

★

Ženske se hranijo rade z iluzijami že radi tega, ker se človek z njimi ne zredi.

Gozdovi v plamenu, a vode ni!

To je pogled z vojaškega pokopališča Cernay na bližnjo goro v plamenih. Na tej gori je padlo okoli 60.000 francoskih in nemških vojakov v zadnji svetovni vojni. Radi suše je nastal požar, ki ga opazujejo višji francoski častniki.

Radi suše nastaja zelo pogosto ogenj v gozdovih. Ognjegasci se na vso moč trudijo, da bi ga pogasili.

Načelnik francoskega generalnega štaba general Weygand je bil te dni v Londonu. O čem se generali pogovarjajo, je znano. Angleška vojska ga je povabila, naj bi prisostvoval vojaškim vajam s tanki v Salesburyju.

V senci angleških in francoskih letal

V soboto, 23. junija, je minilo 25 let, odkar je Francez Bleriot prvič preletel Rokavski preliv. Na letališču Buc pri Versaillesu so slovesno proslavili to obletnico. Proslava je značilna za tiste, ki hočejo pravilno presoditi evropsko politiko, posebno stališče Anglije proti Hitlerjevemu militarizmu. V Buc je prišel angleški letalski minister lord Londonderry, nadalje je prispel »slučajno« poveljnik angleške letalske obrambe in zopet »slučajno« se je pojavila eskadra angleških vojnih letal. Gostje so tam videli Bleriotovo letalo, ki so ga pripeljali iz muzeja v Buc. Francoski letalski minister Denain je proslavil Bleriota. Dvignila so se angleška in francoska letala in letalci so pokazali vse svoje spretnosti. Končno je defiliralo sto francoskih letal pred predsednikom Lebrunom in angleškimi gosti.

Odkod „konjska sila“?

Kdor je količjak študiral fiziko, ve, kaj hočemo označiti s »konjsko silo«, kaj se pravi, da ima ta motor toliko in toliko konjskih sil. Konjska sila je sila, ki jo potrebujemo, da dvignemo v eni sekundi tovor 75 kg en meter visoko. Kako pa je prišel človek do tega, da je to silo nazval »konjsko«? Kakor smo brali te dni v »Daily Telegraphu«, ki je iz tega vprašanja napravil pravi problem, je prišlo do tega povsem slučajno.

V londonski pivovarni so leta 1785 postavili prvi parni stroj, ki je gnil vodno črpalko. Ta je črpala vodo iz velikega vodnjaka in jo dovajala pivovarni. Dotlej so za to delo potrebovali 35 konj. Ko sta Boulton in Watt postavila svoj parni stroj, so morali konje odpustiti iz službe. O tem parnem stroju so potem dejali, da nadomestuje 35 konj, da je njegova moč enaka moči 35 konj. Deset let nato so gonilno silo stroja podvojili. Nato so dejali, da so s tem dvignili gonilno silo na 70 konjskih sil. Ta stroj je ostal v londonski pivovarni sto let. Zdaj ga hranijo v Sidneyu, glavnem mestu Avstralije.

V tem primeru se je zopet pokazalo, kako važno vlogo igra goli slučaj pri označbi raznih izumov in odkritij. Ali ni čudno, da se Amerika, ki jo je vendar odkril Kolumb, ne imenuje Kolumbija, temveč Amerika? Amerigo Vespucci je vendar prispel v Ameriko za Kolumbom. Ker je svoje potovanje in Ameriko samo bolj podrobno popisal, so ljudje to deželo imenovali po njem.

Boj za kruh

Uprava mesta Napoli je potrebovala stavbnega inženjerja. Razpis natečaja je pokazal vso bedo brezposelnih izobražencev. Mestna uprava je prejela več sto prošenj in ni vedela, kaj naj počne. Eden izmed kandidatov se je pripeljal s tovornim avtomobilom in magistratu predložil nad dva tisoč svojih načrtov!

394 držav. uradnikov odpuščenih

Avstrijska vlada je odpustila iz službe 394 državnih uradnikov, ker so se pregrešili proti sedanjí vladavini. To so narodni socialisti in socialisti.

Pošteno dekle je vžgalo mandarinu srce

Kitajski mandarin Hong-Kai-Sing potuje že delj časa po Evropi in kupuje orožje za svojo vladno, ki se bojuje proti Japoncem. Ta mož sklepa kupčije na svojo roko in nato prodaja orožje kitajski vladi. V kratkem času je silno obogatel. Pred dvema letoma je prispel v Budimpešto. Tu se je seveda sukal v najvišjih krogih in obiskoval samo najboljše lokale. Nekega dne pa sta se setala z nekim agentom v bolj priprosti okrepčevalnici. Krasna Madjarka, ki ji je bilo komaj 22 let, jima je servirala čokolado. Kitajcu je Madjarka ugajala na prvi pogled. Ko jo je ugledal, ga je kar vžgalo pri srcu. Sklenil je, da si mora na vsak način osvojiti njeno srce. Ker je bil vajen zmag na ženskah, mu niti na um ni prišlo, da bi se mu priprosta Madjarka utegnila ustavljati. Kakšno razočaranje je doživel! Vsak dan je hodil v lokal, obdoval in večerjal v njem. Basal si je želodec, kolikor je mogel, samo da je lahko dalj časa ostajal v restavraciji v bližini lepe Madjarko. Dan za dnem ji je pošiljal iz hotela slaščice in razne druge darove. Toda srce lepe Madjarko je ostalo trdo kakor skala in mrzlo kakor led. Szerena ji je bilo ime. Nekega dne je poskusil zadnjo srečo. Stopil je k oboževanemu dekletu, potegnil iz žepa ček in vzel v roke evinčnik. »Zahtevajte, kolikor

Išpehi — tat cesarskih draguljev

Na Kitajskem je izbruhnil škandal, kakršnih malo pozna kitajska zgodovina. Iz cesarskega muzeja v Pekingju je zginila zakladnica, ki vsebuje vse dragulje bivšega cesarskega rodbine. Teh dragocenosti je bilo dvajset zabojev. Njihova vrednost je bila velikanska. Dva druga zaboja sta pripadala dinastiji Tangsung. Javnost obtožuje bivšega kmetijskega ministra Išpehija, da so dragulji izginili v času, ko je on vodil muzej. On daje dragocenosti prodal trgovcem v Tientšinu in Pehingu. Ti so dragulje že spravili na varno.

Mila kazen

Znana časnica Marta Hanau, ki je bila obtožena raznih velesleparij, je bila obojena na 6 mesecev ječe in 3000 frankov denarne kazni. Na vsak način mila kazen!

Pri St. Amandu v Belgiji so na Schelbi ustrelili ogromnega delfina, ki je očitno priplaval iz morja. Morski velikan tehtal 500 kg.

★

V Leningradu so odprli novo dramsko gledališče. Na repertoarju so tudi tale dela: Bjelugilovnjeva ženitev, ki jo je spisal Ostrovski, »Letalo nad mestom« (N. Levitov), »Banka Nel« (Verneuil). Gledališče opravlja režiser Ljuboš.

Gospodarstvo

Zveza trgovskih gremijev

Maribor, 26. junija.

Danes dopoldne je bila v sejni dvorani Mestne hranilnice v Mariboru seja Zveze trgovskih gremijev, ki so se je udeležili po svojih odposlancih skoraj vsi člani zveze. Sejo je vodil predsednik Kavčič iz Ljubljane. V uvodnih besedah je pozdravil novega predsednika mariborskega združenja trgovcev, Ferda Pinterja, podpredsednika veletrgovca Miloša Oseta in ostalo članstvo nove uprave z željo, da bi se medsebojni stiki v bodoče še bolj poglobili. V svojem poročilu je obrazložil predsednik vprašanje notranje trgovine ter povdaril, da je premalo razumevanja za upravičene težnje našega trgovstva. V ekspoziču o zunanji trgovini je se podrobno bavil z vprašanjem lesnega izvoza v Italijo. Poročal je o ustanovitvi jugoslovanske trgovinske organizacije in o osnovanju centralnega predstavnika, o delu organizacije za novelizacijo obrtnega zakona in o

nekaterih važnejših notranjih vprašanjih. Na dnevnem redu je bilo še vprašanje prihodnjega občnega zbora, razni predlogi združenja in slučajnosti. Občni zbor zveze bo 25. in 26. avgusta v Konjicah. Številna združenja so predložila svoje posebne priloge glede nekaterih perečih trgovskih vprašanj, tako glede obiskovanja zasebnih strank po trgovskih potnikih, glede zastopstva gospodarskih ekspertov pri trgovinskih pogajanjih itd. Predlogi so bili vsi sprejeti in se je naročilo zveznemu predsedstvu, da izvrši potrebne intervencije. Med slučajnostmi je bila zlasti izčrpna in zanimiva debata o prodaji cementa. Zveza trgovskih gremijev je ostro nastopila proti cementnemu kartelu, protestirala proti sedanjim cenam in zahtevala prosto prodajo cementa. Govorilo se je še o potrebi spremembe zakona o neposrednih davkih, o obrtni zakonodaji in nekaterih internih zadevah. Seja je trajala od 10 do 13.

Slanje Narodne banke

Dne 22. junija je bilo stanje Narodne banke naslednje (vse v milij. Din. v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 15. junij):

Aktiva: zlato 1773.45 (+3.3), valute 0.27 (+0.086), devize 88.03 (-0.8), skupno podlaga 1861.75 (+2.6), devize izven podlage 44.5 (-10.2), kovani denar 311.65 (+17.2), posojila: menična 1579.17 (-2.34), lombard 234.86, prejšnji predjudni državi 1718.9 (+0.06), razna aktiva: 119.6 (-3.24).

Pasiva: bankovci v obtoku 4031.87 (-32.0), drž. terjatve 2.7 (-1.35), ziračunski 513.3 (+39.57), razni računi 687.9 (+1.3), skupno obveznosti po vidu 1203.9 (+39.54), obveznosti z rokom 931.24 (-14.1), razna pasiva 280.45 (+10.86).

Obtok in obveznosti po vidu 5235.74 (+7.5), skupno krije 35.55 (v prejšnjem izkazu 35.56), od tega samo v zlato 33.87 (33.85) %.

Kot običajno proti koncu meseca je značilno naraščanje ziračunov ter zmanjšanje obtoka bankovcev, kar je v zvezi z dotokom kovane denarja v banko. To so priprave za bližajočo se polletni ultimo, ki je 30. junija in ki je poleg decembrskega najvažnejši v letu. Ziračuni so dosegli prav znatno višino, ki pa vendar ne pomeni toliko kot nekdanji, ker je ob istočasni visoki likvidnosti nekaterih terjatev zamrznjenost ostalih terjatev nadalje velika in bi morale znašati v sedanjih krizi likvidne rezerve veliko več.

Posojila banke se slejkoprej zmanjšujejo, ker je per saldo bilo izdanih manj posojil, kot pa je bilo vrnjenih. Efekt je torej za gospodarstvo še vedno isti in le redki so izkazi, ki beležijo več novih posojil kot pa vrnitev starih.

Obtok bankovcev, katerega pa nikakor ne more v isti meri nadomestiti enaka količina srebrnega denarja, je padel na minimum. Ves naš obtok denarja je znatno manjši kot pred letom dni, kar dela še večje težave radi dejstva, da se naš plačilni promet ne razvija sedaj brez znatne porabe gotovine, zlasti pa zmanjšanega denarja. Hitrost obtoka denarja je znatno zmanjšana v primeri z normalnimi časi, kar je odpadla skoro vsa velika količina ziračnega denarja.

Kreditni zavod v Ljubljani

Občni zbor Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Včeraj se je vršil pod predsedstvom g. Andreja Sarabona XIV. redni občni zbor, na katerem so bili soglasno sprejeti zaključni računi. Bilanca izkazuje sledeče postavke: aktiva: blagajna 26.566.802,28, menice 46.467.225,94, vrednostni papirji 13.725.774,20, konzorcijski računi 9.181.409,54, debitorji 169.134.705, inventar 1.400.000 Din; pasiva: glavica 12.500.000 Din, rezervni fond 17.700.000, trate 35.098,53, vloženje knjižice 50.264.951,25, kreditorji 181.914.042,05, nedvignjena dividenda 1463, dobiček (s prenosom iz l. 1932.) 2.804.363,13 Din. Desetodstotna dividenda na vsako delnico se bo izplačala z dnem 2. junija 1934.

Donos poslovanja je narasel od 8.0 na 9.3 milj., zmanjšali so se upravni stroški, povečali odpisi. Račun izgube in dobička izkazuje tudi latentne rezerve, ki so se porabile za odpise po določilih nove davčne zakonodaje.

Organizacija diplomiranih ekonomistov

V soboto, dne 23. junija je bil v dvorani Trgovskega doma ustajavni občni zbor podružnice Združenja diplomiranih ekonomistov in komercialistov, ki ima svoj sedež v Belgradu, svoje krajevne odbore pa v Sarajevu, Skoplju in Novem Sadu. Razen tega združenja obstoja še slično v Splitu in eno, se družijo, ki je precej močna organizacija diplomiranih komercialistov in ekonomistov, v Zagrebu. Sedaj pa se vrše pogajanja, da se vse te organizacije združijo v eno močno organizacijo in so tozadevni razgovori že pred zaključkom. Za javnost je to združenje velikega pomena, ker so v njem zastopani vsi gospodarski strokovnjaki, ki bi jim šla v sedanjih časih gospodarske desorientacije važna beseda pri reševanju gospodarskih vprašanj. Za enkrat je naloga te organizacije, da predvsem združi vse strokovnjake in da zastopa njihove strokovne interese. Kakor znano, pri nas še revizijska in kontrolna služba nista organizirani in namen te organizacije je, da skuša doseči zakon o javnih revizorjih (Chartered accountants) po zgledu drugih, zlasti anglosaških držav, kjer se nobena bilanca in noben občni zbor večjih podjetij ne vrši brez pregleda in poročila zapriženega revizorja. Take revizije bi bile v svrhu preprečitve izgub zelo na mestu.

Za predsednika je bil izvoljen g. Zdenko Knez, za podpredsednika g. Franc Kobler, za tajnika g. dr. J. Pokorn, za blagajnika pa g. Lukič.

Izvoz lesa v maju. Naš izvoz lesa v maju letos je bil naslednji (v oklepajih podatki za april 1934): drva 8589 (7456), okrogli listnati 3241 (6421), okrogli igličasti 475 (290), pragoči 3346 (2558), tesani les listnatega drevoja 1816 (2063), tesani les igličastega drevoja 12.774 (15.008), rezan les listnatega drevoja 17.819 (17.627), rezan les igličastega drevoja 36.081 (37.378), oglje 3033 (3182). Posebno so zanimivi podatki o izvozu lesa v Italijo v maju (v oklepajih podatki za april 1934): drva 8189 (7127), okrogli les (listnato dreve) 1852 (1444), igličasti okrogli les 44 (123), pragoči 314 (242), tesani les (listnato dreve) 377 (2082), tesani (igličasto dreve) 11.693 (12.570), rezan les (listnato dreve) 6594 (11.475), igličasti 22.291 (26.102) in oglje 2630 (2172). Iz tega se vidi vpliv novih italijanskih uvoznih carin za naš les, ki nam jemljejo italijanski trg in je skrajni čas, da poskrbimo boljše za naš izvoz lesa.

Borza

Dne 26. junija 1934.

Denar

Neizpremenjena sta ostala je Curih in Newyork, dočim so vse druge devize padle.

V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šilling na ljubljanski borzi neizpremenjen: 9.40, dočim je v Zagrebu popustil na 9.285. Grški boni v Zagrebu 29.65—30.35 (30). Španska pezeta v Zagrebu 6.38 bl. Angleški funt je bil v Zagrebu zaključen po 253.30, v Belgradu pa po 254.

Ljubljana. Amsterdam 2312.07—2323.43, Berlin 1299.58—1310.38, Bruselj 796.07—800.01, Curih 1108.35—1113.85, London 171.19—172.70, Newyork 3383.28—3411.54, Pariz 224.79—225.91, Praga 141.45—142.31, Trst 290.35—292.75.

Promet na zagrebški borzi 31.631 Din. Curih. Pariz 20.2775, London 15.48, Newyork 307.50, Bruselj 71.80, Milan 26.24, Madrid 42.10, Amsterdam 208.5, Berlin 117.5, Dunaj 73.10 (56.62), Stockholm 79.75, Oslo 77.70, Kopenhagen 69.10, Praga 12.76, Varšava 58.10, Atene 2.93, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05.

Vrednostni papirji

Pri skoro neizpremenjenih tečajih se je opazila vendar lahna nagibnost k popuščanju. Promet je slejkoprej slab in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 100 kom. in begl. obveznice 50.000.

Ljubljana. 7% invest. pos. 71 den., agrarji 37 den., vojna škoda 303, begl. obv. 54.50, 8% Bler. pos. 61 den., 7% Bler. pos. 55 den., 7% pos. DHB 67 den., Kranj. ind. 250 bl.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 71 den., agrarji 36.50—37.25 (37), vojna škoda 305—306 (306), 9.304 den., 6% begl. obv. 54—54.50, 8% Bler. pos. 61.25—62, 7% Bler. pos. 55.25—56, 7% pos. DHB 67 den. — Delnice: Priv. agr. banka 215—216, Osj. sladk. tov. 150 bl., Impex 50 den., Trboveljska 80—90.

Žitni trg

Položaj za pšenico je ostal v glavnem neizpremenjen in ni posebnega poročati. Posli so slabi. Poročila o donosu letine so neenaka. Borzna agencija Balabušić in Ko. potrjuje svoje prejšnje cenitve, dočim cenitve zagrebški »futarji list« po zasebnih cenitvah, da je letina boljša kot se je pričakovalo. Vsekar je donos boljši kot se je pričakovalo pred nekaj tedni, ko so vesti o suši pognale cene pšenice navzgor. Zetev je že deloma končana, dočim se bo začela mlacev prihodnji teden, ki bo pokazala prave rezultate. V severnem delu donavske banovine je bil donos na oral 4 stote, v Sremu 5, v Bački pa povprečno 8 stotov pretežno zelo dobre kakovosti s 83 kg hektolitrske teže.

Koruza je v ceni nadalje čvrsta, ker je izvoz zlasti v CSR znaten. Cene izkazujejo tendenco k nadaljnjemu naraščanju.

Novi Sad. Koruza bač. 100—102, bač. okolica Sombor 101—103, ban. 98—100, ban. ladja Begej 108—110, ban. ladja Donava 110—112. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet srednji.

Sombor. Koruza bač. za junij 103—105, ladja Donava 109—112. Ostalo neizpremenjeno. Tendence slabša. Promet 114 vagonov.

Živina

Mariborski živalski sejem dne 26. junija. Na današnji živalski sejem je bilo prignanih 20 konj, 7 bikov, 98 volov, 310 krav in 20 telet, skupaj 455 komadov. Povprečne cene: debeli volji 3.50 Din, poldebili volji 2—3 Din, plemenski volji 2—3 Din, bikji za klanje 3—3.25 Din, glavne krave debele 2.50 do 3.25 Din, plemenske krave 2.50—3.50 Din, krave klobasariče 1.50—2 Din, molzne krave 2.50—3.25 Din, breje krave 2.50—3.25 Din, mlada živina 3.75—4 Din, teleta 4—4.50 Din za kilogram žive teže. Prodanih je bilo 311 komadov, od teh 15 za izvoz v Italijo. Mesne cene so bile: volovski meso I. vrste 8 do 10 Din, II. vrste 6—8 Din, meso od bikov, krav in telic 5—6 Din, telečje meso I. vrste 10—12 Din, II. vrste 6—8 Din, svinjsko meso sveže 10—15 Din za kilogram.

KUBANY-JEV MATE ČAJ

Orani ter krepi živce in mislice. Pospešuje prebavo, delo apetita, regulira delovanje srca in ledvic. Kdor ga redno pije, se mu ni bati ne glitne ne revne. Dobi se v vseh lekarnah v originalnih zavojih po 10 in 15, ali pri zastopniku: Lekarna dr. Milivoj Lesnšek, Ljubljana, Resljeva c. 1, ako poljubno v naprej Din 15.—

Sportniki, turisti, lovci nogometaši: pije ga redno!

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 27. junija: 12.15 Reprodukcijski operetni venčki 12.45 Poročila 13.00 Čas, pesmi iz avstrijskih filmov (plošče) 18.00 Komorna glasba, radijski kvintet 18.30 O verstvih (Frane Terežin) 19.00 Radijski orkester 19.30 Literarna ura: Povelja poljske književnosti (trof. Fr. Vodnik) 20.00 Desikina (Ribič), dramatski prizor s petjem 20.30 Slovenski vokalni kvintet 21.15 Slovenske zdravice polje G. Janko s spremljevanjem harmonike (G. Cvir) 22.00 Čas, poročila, lahke glasbe.

Drugi programi:

SREDA, 27. junija. Belgrad: 19.00 Predavanje 19.40 Narodne pesmi 20.00 Govor 20.20 Recitacija (pesni o Kosovu) 21.00 Kraljevičeva, Lazarjevičeva: Zalna korabulica — Zagreb: 20.00 Preno iz Belgrada — Dunaj: 17.30 Moderna glasba 19.10 Ljubavno soneto iz oper 21.30 Koncert mandolin — Budimpešta: 19.00 Radijska loterija 20.15 Opera »Tosca«, Puccini — Milan-Trst: 20.45 Vokalna ura — Rim: 20.45 Opera »Norma«, Bellini — Praga: 19.30 Opera »Don Juan«, Mozart — Varšava: 19.15 Plošče 20.12 Lahke glasbe, petje, kitare 21.12 Vokalni koncert — Monako: 21.00 K 10 letnici Richarda Straussa — Stuttgart, Frankfurt: 20.30 Operetni koncert — Bratislava: 20.30 Radijski orkester.

Državno prvenstvo moštev v lahki atletiki

Nekaj misli k sedanjemu načinu tekmovanja

Ze dalj časa sem nameraval podati svoje mnenje o sedanjem načinu tekmovanja za državno prvenstvo moštev in edini vzrok, da tega nisem storil, je ta, ker sem hotel počakati, kako bodo izpadle letošnje tekme deklek v Ljubljani, ker je tekmovanje družin — minogrede povedano — popolnoma enako moškemu. Medtem pa je pod naslovom »Osvrt na momčadsko prvenstvo« g. dr. V. N. v »Jutrarnem listu« z dne 18. 6. t. l. v obširni kritiki objavil svoje mnenje o sedanjem načinu tekmovanja, v katerem pisec ne vidi nika kega napredka, ampak samo nazadovanje. Priznam, da ima pisec omenjenega članka marsikaj prav in se tudi jaz v marsičem deloma strinjam z njim. Toda eno moram takoj konstatirati, da je g. dr. V. N. gledal to prvenstvo samo z zagrebškega stališča in ni prav nič upošteval ostalih krajev naše države, ki so tudi tekmovale za državno prvenstvo in kjer je napredek od leta do leta večji. Tu mislim predvsem Ljubljano, ki se ima predvsem novemu načinu tekmovanja za prvenstvo moštev zahvaliti, da je lahko atletika pri nas na taki višini in se je tudi močno razvijala. Ne rečem, da novi način ni brez hib, vendar so te hibe v primeri s koristjo, ki jo imamo od njega, tako minimalne, da onemu, ki mu je količica za napredek celokupne jugoslovanske lahkoatletike, niti za trenotek ne bi smelo priti na misel, da naj se s to prakso preneha. Poglejmo nov način tekmovanja, obdelajmo njegove dobre in slabe lastnosti in skušajmo priti na podlagi tega razmotrivanja do zaključka, ki mora biti povsem objektivni.

Namen sedanjega načina tekmovanja je ta, da pritegnemo čim večje število atletov v borbo, ki tekmujejo za barve svojih klubov. Posledica tega je, da se na ta način indirektno prišli vse klube v državi, ki jim je na tem, da tekmujejo in pri tekmah dobro odrežejo, da povečajo število atletov, da jih večja in da dosežejo pri tekmah vsaj predpisane minimume. Boljši atleti se seveda ne zadovoljijo samo z minimumom, temveč hočejo izstajati kot največje število točk; oni se kljub temu dobro zavedajo, da gre tudi tu za prestiž posameznikov, akoravno je to tipično tekmovanje moštev. Kaj je torej logična posledica tega? Klubi iščejo novih atletov, nikdar niso zadovoljni z obstoječim številom, večajo vse od kraja, se za vse brigajo, za vse enako skrbijo in pazijo, da hodijo redno in vsi na trening.

Če hočemo doseči v kakih sportnih panogah uspehe, je predpogoj, da gremo na široko na delo, ker tega menda ne bo nihče zanikal, da se da iz velikega števila neprimerno lažje izbrati elito, kakor pa samo iz par atletov, na katere smo po več let navezani in od katerih milosti in nemilosti naj bi bila odvisna naša lahka atletika. Na drugi strani pa je treba upoštevati dejstvo, da telesne vaje niso samo radi rekorderjev tu, ampak v prvi vrsti radi ljudstva, ki naj jih goji zgolj radi svojega zdravlja in razvedrila. Saj nisem proti rekordu in tudi priznam, da so nam celo potrebni, vendar sem globoko prepričan, da bodo rekordi prišli sami od sebe, če bomo imeli velike mase sportnikov. Sem pa tudi odločno proti temu, da bi se bavili samo z rekorderji, vse druge atlete bi pa zanemarjali. Če bi se imeli sami z rekorderji ali recimo z najboljšimi bavit, za vse druge bi se pa ne brigali, potem je bolje, da ostanemo še naprej brez njih, akoravno mi je dobro znano, kake velike, da neprecenljive vrednosti za narod in državo so ravno zmage sportnikov na mednarodnih tekmah in olimpijskih igrah. Poglejmo malo druge narode! Povsod streme za tem, da se telesne vaje razširijo med vse ljudstvo, ker je treba ves narod telesno in moralno dvigniti, no in to bo dalo tudi elito, s katero nastopajo posamezne države na mednarodnih tleh. Le na ta način se odkrivajo talenti in Nemčija, kjer se vrše prihodnje olimpijske tekme, je podvzela veliko akcijo na

vseh poljih telesnih vaj, da zbere svoje najboljše sinove, ki jo bodo zastopali na berlinski olimpijadi.

Poedinec nič, celota vse, to je goslo, ki se ga moramo držati tudi sportniki in ki je vodilo najbrž tudi jugoslovansko lahko-atletsko zvezo, ko se je odločila za nov način tekmovanja, katerega imamo letos že četrtič. Če je pa morda Zagrebčanom poedinec več kot celota, je to njihova stvar. Nikakor in nikdar pa naša lahko-atletika zveza ne sme dovoliti, da bi na račun poedincev trpela celota in da bi se tekmovanje moštev podrejalo tekmovanju poedincev. Zato imamo najrazličnejše dvomatche, medmečne tekme, nastope v inozemstvu, da ne govorim o neštevilnih tekmah poedincev v tu in inozemstvu. No in pri tekmah pride tudi občinstvo v polni meri na svoj račun.

Slaba stran tega načina tekmovanja, če je sploh smotno tako imenovati, je sodelovanje onih atletov, ki jih je tudi g. dr. V. N. omenil, ki pridejo samo na dan državnega prvenstva na igrišče, odbijejo svoje discipline in jih zopet eno leto ne vidimo. Nastane pa vprašanje, ali je bolje, če pridejo atleti, katerih je hvala Bogu izredno malo, sam enkrat na leto na igrišče, ali da jih sploh ni nikoli. Po mojem prepričanju napravi taka stara garda na današnje atlete vendar ugoden učinek, naj se tudi ti potrudijo in skušajo doseči minimum, zakaj bi ga pa jaz ne, ko sem vendar precej mlajši. In koncem koncev so te vezi med starejšimi in mlajšimi atleti vendar zelo koristne, četudi se samo enkrat na leto obnove. Pa vzemimo, da vidi kdo v tem, če pride kak atlet samo na dan državnega prvenstva na tekmovališče, slabo stran, se tudi jaz vdam, in recimo, da je to negativna točka novega načina tekmovanja za državno prvenstvo.

Nekoliko neugodnejša plat tega načina pa je, da se program močno zavleče in kljub zadostnemu številu sodnikov ni mogoče odopniti temu nedostatk. Kajti vsak klub poslavi vse svoje atlete, o katerih misli, da bodo kaj dosegli, česar jim seveda nihče ne sme zabraniti. In ker tekmuje lahko vsak atlet v štirih disciplinah, je program skoraj nemogoče tako prirediti, da bi se mogle več kot dve točki naenkrat vršiti. Ker je treba stremeti za tem, da postanejo atleti čim bolj vsestranski, jim bomo morali tudi v bodoče dovoljevati, da lahko tekmujejo vsaj v štirih disciplinah. Torej v tem pogledu ni izgledov za izboljšanje. Število atletov pa bo od leta do leta večje, ker bo vsak klub gledal na to, da doseže čim večje število točk, kar je pa možno samo tedaj, da postavi na start poleg svoje elite tudi kvantiteto. V tem pogledu bo torej stvar še slabša. Tu bo treba najti pametnega izhoda tako, da ne bo trpel sedanj način tekmovanja.

Za propagando in privabljanje občinstva pa ta način, pravi dalje g. dr. V. N., več škoduje kakor koristi. Po mojem mnenju je edina ta hiba, ker se stvar predolgo zavleče. Kar se pa tiče tega, da občinstvo ne vidi pri teh tekmah tistega, kar bi lahko, ker atleti ne razvijajo tiste borbenosti, kakor pri drugih mitingih, ko imajo po šest poseksov, sem pa drugačnega mnenja, nego omenjeni pisec J. L. c., kajti interes za borbe na ljubljanskem prvenstvu moštev me je ravno nasprotno prepričal. Letos smo imeli v Ljubljani na delovni dan nad pričakovane veliko občinstva, ki je vztrajalo do popolnega mraka na igrišču, ko so zaključevali zadnji skakalci skoke v višino pri 1.85 m. In drugi dan, ob hudem deževju, ko nihče ni mislil, da bo tekmovanje sploh mogoče, se je nabrala polna tribuna gledalcev na igrišču ASK Primorja. To, mislim, je dovolj jasn dokaz, da se ljudstvo zanima tudi za tovrstne tekme, če se jih napravi privlačne, kar je pa seveda od prirreditelja odvisno, ki mora skrbeti za hiter potek in še bolj pa od atletov samih, ki morajo pokazati vse svoje zmognosti tudi na momčadskem prvenstvu. I. K.-r.

V 14 dneh osem prvenstvenih tekem

SK Rapid je vložil pritožbo na LNP, in sicer v sporazumu s tukajšnjimi klubi iz I. razreda, ker se mu je v času 14 dni določilo nič manj kot osem prvenstvenih tekem. Samo v Mariboru bi moral SK Rapid v prihodnjih dneh odigrati naslednje tekme: Dne 28. junija ob 18 proti SK Zelenižarju, dne 29. t. m. na Rapidovem igrišču proti ljubljanski Iliriji, dne 1. julija pa proti ISSK Mariboru. Zaradi pritožbe je verjetno, da se bodo zgornji termini nekoliko izpremenili.

Plavalno vprašanje v Mariboru se bo sedaj uredilo na posebnem sestanku opolnomočenih predstavnikov vseh mariborskih sportnih klubov ter predstavnikov Mariborskih mestnih podjetij kot lastnika kopališča na otoku. Sestanek se bo vršil dne 5. julija ter bo na njem predvsem govor o pravilniku za treninge.

Dva nova jugoslovanska rekorda v lahki atletiki. Naša lahka atletika je v lepem razmahu navzgor. Poleg krasnih uspehov, ki so jih dosegli zadnji soboto in nedeljo ljubljanski lahkoatleti v Ljubljani, poročajo, da je znani zagrebški sportnik dr. Narančić z metom 14.69 m postavil nov rekord v suvanju krogla. Dr. Buratović (Zagreb) pa je pretekel progo 110 m čez zapreke v novem jugoslovanskem rekordu v času 15.2. Ta rezultat sicer ne bo priznan za rekord, ker je dr. Buratović podrl eno zapreko, vendar so to uspehi, ki nam jamčijo za dober nastop naše reprezentance na letošnji balkanijadi.

Razpis

sportnega dne, ki ga priredi SK Zagorje v nedeljo, dne 8. julija 1934 pod pokroviteljstvom g. dr. Stanka Gruma, s sledečim sporedom:

I. Sobota, 7. julija ob 8 zvečer v Sokolskem domu predavanje o sportu, zdravju in o pomenu ustanovitve SK Zagorje. Govore pokrovitelj g. dr. Slavko Grum, tajnik LNP g. Marjo Kurek, g. dr. Stojan Bajić in podpredsednik SK Zagorje.

II. Nedelja, 8. julija: Dopoldne: 1. Ob 9 polveča kolosarska dirka, katere so lahko udeležili vsak kolosar. Prijave sprejema tajnik pol ure pred startom ter je letošnja izročiti 2 Din prijavnine. 2. Ob 9.30 Crosscountry tek na 5000 metrov. Start in cilj na igrišču, ter po Zagorju. Proga bo objavljena pred startom. Prve plaščarji prejme spominsko kolajno. 3. Ob 10.30 stafetni tek skozi Zagorje: Proga 350 krat 400 krat 400 krat 1000 krat 300 krat 200 metrov. Start pri Blažicih na Toplici, cilj pred kino Triglav. Zmagovalna petorica prejme v trdnino last klp, darilo SK Zagorje. 4. Ob 11.30 izboj na igrišču: Tek na 60 metrov, met krogla in skok v daljino. Prve plaščarji prejme spominsko kolajno. — Popoldne: 5. Ob 2.30 nogometna predtekna rezerva. 6. Med odmorom švedska stafeta 500 krat 100 krat 200 krat 100, 7. Ob 4.30 nogometna tekma I. moštva s I. moštvom SK Bratstvo Jesenje. — III. Po sporedu društveni sestanek pri g. A. Grčarju, na katerega so vsi vjudno vabljeni.

Razpis

lahkoatletskega tekmovanja SSK Maratona v Mariboru za 1. julija 1934 na Mariborskem otoku.

Tekmovanje se prične ob 15 in sicer za vse klube, volnjene v JLAZ. Prireditve se vrši pod imenom »Klubski dan SSK Maratona«. Prijave je poslati na naslov: Karnik Ivan, Zdravna gospodarska banka, Aleksandrova c. 6 do 28. junija. — Točke tekmovanja: 1. Tek 1500 m, 2. skok v višino z zaletom, 3. met krogla, 4. skok v daljavo z zaletom, 5. boja 5000 m, 6. skok ob palici, 7. streljanje s kratko puščico. — Pravica tekmovati imajo verificirani in neverificirani atleti. Tekmuje se po pravilih JLAZ.

Sabljaška sekcija SK Ilirije. Sekcija se udeleži v juliju in avgustu več internacionalnih turnirjev, vsled česar se vršijo treningi za ekipo (Pengov, Koršič, Marlon, Mandelje, Seunig, Tavčar) trikrat tedenko. Za ekipo se treningi strogo obvezni, ostali člani sekcije pa so dobrodošli. Prvi trening se prične v ponedeljek, 2. julija ob pol 20. — Tajnik.

Odbor za izredno dvomatcha Ljubljana: Belgrad. (Sukubov). V reprezentativno lahkoatletsko moštvo Ljubljane, ki nastopi v Belgradu proti reprezentanci Belgrada v soboto, dne 30. t. m., se določa naslednja postava: Kovačič Alfonz, Cerar Drago, Skok Ferdo, Sušteršič Milan, Zorja Aleš, Czurda Hugon, Kravc Ivica, Martini Eric, Zagar Mirko, Perpar Gabriel in Goršek Emanuel (vsi ASK Primorje), Jeglič, Stepiček, Bradan, Brniet, Starmann Adolf in Zupančič (vsi Ilirija). Vodji ekipe Banko in Sanein Savo.

Atleti, ki potrebujejo za nastop potreben dopust, naj se nemudoma javijo odboroma svojih atletskih sekcij.

Odhod iz Belgrad je v petek, 29. t. m., ob 9 jutraj z borovnikom. Zbirališče na kolodvoru ob 8.30. Naproša s SK Ilirija, da stavi na razpolago kopije in 28 belih majic, ASK Primorje blaške. Opozorjajo se vsi tekmujevalci, da morajo prineseti s seboj dobre sprinterice. Eventualne odgovode sporočita do četrtka, 28. t. m., ob 12 na naslov Savo Sanein, Tavčarjeva ulica 1.

Naznanila

Liubljana

1. Nočno službo imata lekarni: mr. Sušnik, Maršičev trg 5, in mr. Kurali, Gosposvetska cesta 1. 2. Drž. osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani. Novi trg 4-1, priredi od 28. junija do 1. avgusta 1934 razstavo svojih izdelkov in perzijskih predmetov v šolskih prostorih na Novem trgu 4. Razstava bo odprta vselej od 8—12 dopoldne in od 14—18 popoldne. Vstopnine ni. Posebnih vabil se ne bo razpošil

